

**סיפורים קצרים
מלאי מסרים
לכל גיל וזמן
ולמרחב המוגן**

הכלב והנמר

איש עשיר יצא לספארי באפריקה עם כלב התחש שלו. יום אחד הכלב הקטן הלך לאיבוד ביער. פתאום רואה הכלב שנמר מתכוון לטרוף אותו. חושב הכלב במהירות "מה לעשות?!". הוא רואה עצמות על האדמה, מתיישב לידן עם הגב לנמר, תופס עצם בפה וכשהנמר מתקרב אומר הכלב בקול, "זה היה נמר ממש טעים, מעניין אם יש עוד כאלה נמרים טעימים באזור...". שומע הנמר את הכלב, עוצר בשנייה האחרונה ומבט אימה ל פניו, "זה היה קרוב.. הכלב הזה כמעט אכל אותי..." חשב הנמר, הסתובב וברח משם בזחילה. על העץ ממעל ראה את הכל הקוף והחליט שזו הזדמנות טובה בשבילו "לתפוס יחסים" טובים עם הנמר. רדף הקוף אחרי הנמר וסיפר לו איך הכלב עשה ממנו צחוק. הנמר התעצבן ואמר לקוף לשבת לו על הגב כדי שיבוא איתו ויראה איך הוא עושה מהכלב קציצות... הכלב, שעוד לא הספיק להירגע, רואה פתאום מרחוק את הנמר חוזר עם קוף על הגב שלו. במקום לברוח החליט שוב להתיישב עם הגב כלפי תוקפיו ושנייה לפני שהגיעו אליו אמר בקול, "איפה הקוף המעצבן הזה?! כבר לפני חצי שעה ביקשתי ממנו שיביא לי עוד נמר..." הפעם, הנמר נס בבעתה תוך שהוא מנער מגבו את הקוף הבוגדני.

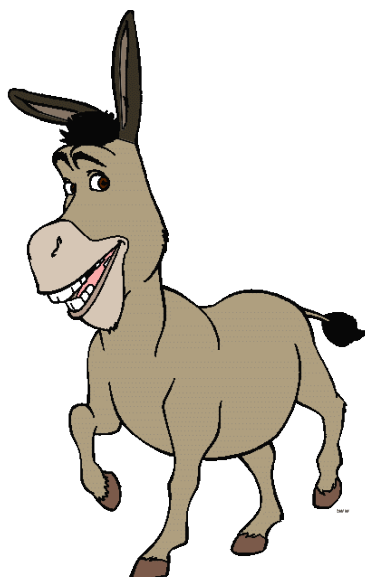
אנו פוחדים ממה שיוצר מוחנו, לכן אנו יכולים להקטין או להגדיל את פחדינו בהתאם לדמיונו ובאופן דומה להשפיע על אחרים.

החמור שנפל לבאר

חמורו של האיכר הסתובב בחצר ונפל לבאר הישנה והיבשה. החל החמור לנעור ולקרוא לעזרה. האיכר ניגש לבאר אך לא ידע מה עשות. מכיוון שהחמור ממילא היה כבר די זקן והבאר עמוקה ורחבה אך יבשה ומטה ליפול, החליט האיכר לקבור את החמור בתוך הבאר ובאותה הזדמנות גם לסתום אותה ולנקות את החצר.

קרא האיכר לכל שכניו. כולם באו עם מעדרים ואתים והחלו לעדור זבל מהחצר לתוך הבאר. תחילה נער החמור בקול גדול, מתלונן על מר גורלו, אך לאחר מספר רגעים השתתק. האיכרים המשיכו לשפוך את הפסולת והזבל לתוך הבאר והחמור שותק. הלך האיכר והציץ לתוך הבאר ולהפתעתו הרבה ראה כי החמור עומד בבאר על ארבע רגליו וכל פעם שכף זבל הושלכה עליו, הוא ניער אותו מגבו ודרך עליו כדי להדקו. הזבל הלך והצטבר בקרקעית הבאר ועם כל כף נוספת החמור עלה עוד מספר סנטימטרים למעלה. כך זה נמשך, עד שהבאר התמלאה והחמור צעד החוצה מן הבאר הנטושה. גם אם זורקים עליך זבל ורפש לא הבכי והיבבות יוציאוך ממנו. יש לנער את הזבל המושלך עליך, לדרוך עליו ולהתקדם הלאה.

השליט שלימד את עמו שח-מט

מספרים על שליט במדינה קטנה, חובב שח-מט ידוע ורב אמן בינלאומי בדרגתו במשחק, שלהוט היה להשתתף בתחרות בין-ארצית שקבעה אחת משכנותיו הגדולות. זימן השליט את טובי שחקני מדינתו ויצא בראש המשלחת לתחרות. לדאבונו הפסידה נבחרתו- במקום האחרון בתחרות, כי אסור היה לו אישית לשחק אלא לנהל את המדינה. אבל וחפוי ראש חזר השליט למדינתו מלווה בצחוק ולעג מהמדינות השכנות ובושה וכלימה של נתיניו. מכיוון שכולם בזו לו ולמדינתו, החליט ללמד את עמו שח-מט, שכר את האלוף המנצח וקבע שכל שבוע, באופן אקראי יזמין שנים עשר אזרחים בוגרים- שניים ליום שיצטרכו להתמודד עם האלוף. אם ינצחו יקבלו 3,000 מטבעות זהב ואם יפסידו ישלמו הם לשלטי 3,000 מטבעות זהב, או יפסידו את כל רכושם.

בתחילה, כולם הפסידו וכך צבר השליט ממון רב, אך בהדרגה החלו לנצח זכו בממון רב. כשגברו ניצחונותיהם ל האלוף שגם הוא הלך והשתפר ואז כל הרכוש והממון שהשלט צבר מהם, ביטל השליט את הגזרה וקבע במקומה תחרות שנתית בין-ארצית עם כל המדינות השכנות וכן אליפות פנימית שקבעה נבחרת מדינתו.

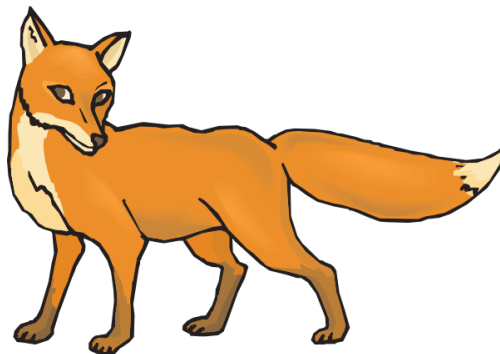
כל משתתף בתחרות הן הפנימית והן הבין-ארצית היה צריך לשלם דמי תחרות בסך 36 מטבעות זהב. הזוכה קיבל את מחצית הסכום שנצבר פחות הוצאות הארגון וניהול התחרות. שני המקומות הבאים אחריו זכו ביחד ברבע מהסכום והיתרה נתרמה לבתי הספר לשח-מט באזורים הנחשלים. מאז כל שנה זכתה נבחרתו וקיבלה ממון רב מהמדינות השכנות שבזו לה בתחילה.

- כיצד אתם מתמודדים עם מתחריכם, האם בתוצאות או בהסברים ותירוצים?

- כיצד אתם מלמדים את עצמכם לנצח ולא לאבד את כל רכושכם?

השועל והדובונים

מעשה בדובה לבנה שעמדה להמליט בשנתה. הכינה לגוריה כדור גבינה בגודל אבטיח והוראות כתובות לחלוק בן, את שרידותם להבטיח. נכנסה והתארגנה במאורתה ושנת דובים חורפית כמהדרין עליה ירדה. ובשנתה שני גורים המליטה, ינקו הגורים מחלבה והתכרבלו בחיקה. אך לאחר מספר ימים יבש החלב של אמא. מצאו הדובונים את הגבינה וההוראות לחלקה ולאכלה. אך הנה פרץ ריב ומדון, את חלוקת הגבינה יעשה איזה דובון? מחשש שיקפח את אחיו הם המשיכו לריב. בהמולה ביניהם שהחוצה נשמעה, התעורר השועל, ניגש למאורה והציע עזרה. "באתי אליכם במיוחד ואת בעיותיכם אפתור מיד". הסבירו הדובים את צרתם והמשיכו לילל בקול רם. השקיטם השועל והורה את הגבינה הביאו הנה במהרה. הוציא השועל כלי מדידה ואת כדור הגבינה סימן לחלוקה. באחת חצה את הגבינה, בידו האחת הגודל מלון ובשנייה בגודל לימון. הושיט את החלקים לדובונים. זעקו שנית הדובונים, כי הם החלוקה הקטן לא הסכים. אמר השועל: "אין בעיה, מיד אחדש ואשווה את החלוקה" נגס השועל בחלק הגדול עד שהפך כביצת תרנגול. שוב נזעקו הדובונים ודרשו חלוקה מתאימה כשוויים. וכך נגס השועל פעם מיד זו ופעם מיד זו עד כי נותרו שני פירורים ממש שווים. מסרם השועל לדובונים, שעם חלוקה זו כבר היו מרוצים. רק לאחר מכן הבינו כי את השועל בגבינתם האכילו. אך השועל עצמו כבר הרחיק מגחך לדרכו.

אין חיסרון שלא ניתן להפוך ליתרון

בת הטבח התלוננה בשיחה עם אביה על הקושי אשר בהתמודדות עם הבעיות בחיים.

הטבח הובילה למטבח והראה לה שלושה סירים בהם רתחו מים. בסיר הראשון הוא שם גזר, בסיר השני הכניס ביצה, בסיר השלישי שפך גרגירי קפה.

לאחר זמן מה שלף הטבח את הגזר מן הסיר ושם אותו בצלחת, דג את הביצה מן המים הרותחים והניח אותה בקערה, סינן את הקפה ומזג אותו בספל. הביט בביתו ושאל: "מה את רואה, יקירתי?" הבת התקרבה לשולחן ובחנה את התוצרים: הגזר היה רך ונמערך.

היא קילפה את הביצה שהייתה קשה, הקפה הדיף ריח נפלא וטעמו היה טוב ומענג.

אמר הטבח: "כך בני אדם שונים המתמודדים עם קושי זהה. המים הרותחים הם אותו מצב נתון עבור שלושת החומרים: הגזר שהגיע למים קשה, התרכך עד מאד וניתן עכשיו לפורר אותו בקלות. הביצה שהגיעה עדינה ונחלית תחת קליפתה הדקה, התקשתה כולה. פולי הקפה לעומת זאת, הם ייחודיים- לאחר שהותם במים הרותחים, הם הפכו את המים אותם למוצר משובח".

"לאיזה מהם את דומה בתי היקרה?"

כאשר בעיות מגיעות למפתן דלתך, איך את מגיבה?

כגזר שנראה חזק אך מאבד תכונותיו במצבי לחץ?

כביצה בעלת אופי עדין שמקשה את ליבה לאחר פיטורים, גירושים, מוות של

קרוב? שנראית אותו דבר מבחוץ אך ליבה ונשמתה התקשו עד מאוד?

או אולי את פול הקפה, אשר תפקידו בחיים להפוך את המצב הכואב לדבר הטוב ביותר שניתן? הקפה מגיע לתכונותיו הטובות ביותר עת שהמים בשיא הרתיחה".

בשביל להיות פול קפה רק צריך לזכור כי לכל מה שקורה בחיים יש סיבה...

הרב והפרפר

בעירה נידחת אי שם בגלות חי לו רב צדיק גדול ובא בימים. שמו הלך לפניו ורבים עלו אליו לרגל להיוועץ בעצותיו ולגלות את הנסתר. ראה הוא דברים שבני אנוש מן העם לא ראו ולא הבינו. באחד מן הימים קם תלמיד חכם והחליט לבחון היש יסוד בגדולתו של הרב? ועל שום מה יצאה גדולתו של הרב ברבים? נכנס התלמיד אל חדרו של הרב ופנה אליו: "רבי ומורי, שמעתי על נפלאות תובנותיך, וגדולות מעשיך, אנא אמור לי- אוחז אני בידי פרפר החי או מת הוא?" חייך הרב, השפיל עיניו וענה לתלמיד: "התשובה בידייך ולא בידי- אם תרצה סגור בחזקה את ידיך- ומת. אם תרצה פתח לרווחה כפות ירך ויעוף הוא למרום- ויחיה".

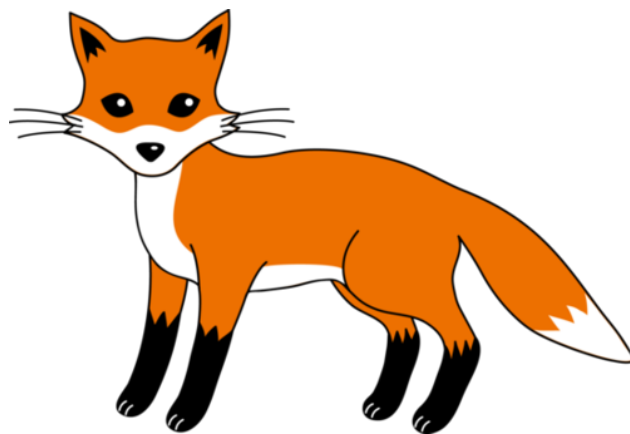
השועל והכרם

בין עצי היער התהלך לו השועל, עייף וחלש רזה למדי. ברכיו כשלו, שניו נקשו ומחשבותיו עצובות בליבו עלו. "זה זמן רב לא אכלתי ארוחה דשנה, אפילו לא תרנגולת קטנטנה, מדוע זה כך?! למה אסבול?! הלוואי שכבר יהיה לי מה לאכול!" צעד השועל ופתאום, בלי משים, היכה בנחיריו ריח נעים. "מה זה? זהו ריח של ענבים!" השועל עמד מלכת, נחיריו רטטו במרץ. "הוי, כמה שאני אוהב ענבים!" ליקק השועל הרעב את שפתותיו, "אבל איפה, היכן הם עכשיו?" הוא מיהר לצעוד בעקבות הריח ואחר דקות ספורות הגיע אל מקור הניחוח. הוא עמד מול גדר עשויה מאבנים גדולות שמאחוריה הציצו אשכולות. "אלו ענבים, תאווה לעיניים!" ילל השועל המורעב, "לו רק הייתי יכול לדלג פנימה!" חשב. אבל לא, הגדר הייתה גבוהה מאוד והשועל לא יכול בשום פנים לעבור. מאוכזב ומתוסכל הסתובב השועל סביב הכרם ועיניו חיפשו אחר פתרון קסם. לפתע פתאום אורו עיניו, בחומה הגבוהה היה סדק צר. הנה, אולי מכאן יהיה מעבר? ניסה השועל להשתחל פנימה, אבל רק בקושי הצליח במשימה. הסדק היה צר מאוד ובעדו כמעט אי אפשר היה לעבור. אבל השועל המסכן שזמן רב לא אכל היה דקיק ורזה למדי. את גופו המצומק דחף ודחף ולבסוף, כל כולו נכנס פנימה.

והנה הוא בפנים, בכרם הענבים אל מול האשכולות העסיסיים. "כמה טוב, כמה נפלא" צווח השועל בקול ומן הענבים החל לאכול. הוא טרף חלל ואת בטנו מילא בענבים סגולים, ירוקים וגם אדמדמים. "האח, כמה טוב", בקול רם גיהק ועל הקרקע השתרע והחל לפהק. וכך חלפו להם ימים ולילות כשהשועל בכרם עושה שמות! הוא אכל חלל בכל שעה ושעה ומן הענבים המשובחים ערך סעודה אדירה. אך לא שם לב שבטנו תופחת וגופו משמין והופך עגלגל, הוא שמן למדי ובכלל אינו רזה ואיך יצליח לצאת בעד הפתח הזה? אבל השועל הזלזלן כלל לא חשב מה יעשה ביום המחרת. "העיקר שעכשיו יש מה לאכול ומה אכפת לו ומה אכפת לי ממחר או מאתמול?" כך עברו כמה

חדשים, עד שהגיעו ימי בציר הענבים. בעל הכרם התארגן בביתו ויצא לבצור את הענבים שבכרמו. הוא הגיע אל הכרם ואת השער פתח בחריקה שנשמעה גם לאחזני השועל. "אוי ואבוי" זנק השועל ממקומו "אני מוכרח להימלט" החליט מבוהל עד עמקי נשמתו. "אברח מכאן מיד, אמלט על נפשי, לפני שהאיכר הזועם את מכותיו בי יפליא". הוא רץ במהירות אל הסדק הצר, אבל בו כבר לא מצא מעבר. הוא ניסה להידחק, לדחוף, להידחף, אך לשווא, אל הסדק הצר אפילו הראש לא חדר! ואז מאחוריו, קול האיכר נשמע, צווח, זועק בקול מר ונורא: "הנה אתה, שועל רשע מרושע! את כרמי הטוב השחת, את ענבי המשובחים זללת. ועכשיו על עונשך בוא תבוא אכה בך נמרצות!" בכל חיינו, בכל צעד שאנו עומדים לעשות עלינו קדימה את המבט להפנות, נזכור כי לכל התחלה יש גם סוף וכדאי מאוד שהסוף יהיה טוב! ומי שפועל בלי לחשוב, עלול להגיע לצרה ומכאוב! ועל כך נאמר: סוף מעשה במחשבה תחילה".

חשיבות החיים

אלוקים משתמש בבדידות, כדי ללמד את ה"יחד".
הוא משתמש בכעס, כדי להראות את הערך הלא ישוער של השלום.
הוא משתמש בשעמום כדי להדגיש את חשיבות ההרפתקה יחד וחוסר
המעש.

אלוקים משתמש בשקט כדי ללמד אחריות למילים.
הוא משתמש בעייפות כדי שנבין את ערכה של ההתעוררות.
הוא משתמש במחלה כדי להדגיש את בברכת הבריאות.

אלוקים משתמש באש כדי ללמד על המים.
הוא משתמש באדמה כדי שיובן ערכו של האוויר.
הוא משתמש במוות כדי להראות את חשיבות החיים.

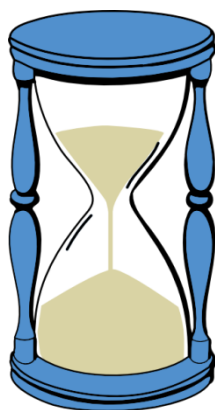

תרקוד כאילו שאף אחד לא רואה אותך...

אנו משכנעים את עצמנו שחיינו יהיו טובים יותר אחרי שנתחתן, אחרי שיהיו לנו ילדים. אנו מתוסכלים כי הילדים אינם מספיק גדולים ושנהיה מאושרים יותר כשהם יגדלו.

אחר כך אנו מתוסכלים כי מתבגרים וקשה איתם. אנו בטוחים שנהיה מאושרים יותר לאחר שהם יעברו את השלב הזה. אנחנו אומרים לעצמנו שחיינו יהיו טובים יותר ויהיו מושלמים כשבן/בת הזוג יצליחו יותר, כשתהיה לנו מכונית טובה יותר או בית גדול יותר, כשנוכל לנסוע לחופש, כשנהיה בפנסיה.

האמת היא שאין זמן טוב יותר להיות מאושרים מ"עכשיו", אם לא עכשיו אז מתי? החיים תמיד מלאים באתגרים ובמכשולים. עדיף לקבל זאת ולהחליט להיות מאושרים בכל מקרה. מישהו אמר פעם: "במשך הרבה זמן היה נדמה לי ש'החיים האמתיים' היו אמורים להתחיל עוד מעט, אך תמיד היה מכשול אחד, בעיה שיש להתמודד אתה, מייל לא פתור, חוב שצריך לשלם... אז החיים היו אמורים להתחיל עד שהבנתי שהמכשולים ההם - הם החיים שלי!"

הזמן

דמיינו לעצמכם בנק המזכה את חשבונכם בסכום של 86,400 ₪ מדי בוקר. דמיינו כי אין אפשרות לצבור כסף בחשבון, יתרת הסכום שלא ניצלתם במשך היום מתאפסת מדי לילה בחצות.

מה תעשו? תוציאו כל אגורה כמובן...

לכל אחד מאתנו חשבון שכזה - קוראים לו הזמן.

בכל בוקר אנו מקבלים 86,400 שניות. בכל לילה הן מתאפסות וכל הזמן שלא ניצלנו אובד.

אין אפשרות לבצע "משיכת יתר". בכל יום עומד לרשותנו אותו סכום ורק בו מותר להשתמש. בכל לילה נעלמת שארית הסכום, אם לא השכלנו להשתמש ביתרה היומיומית, אין אפשרות לחזור אחורה, אין גם אפשרות להשתמש בזמן על חשבון מחר. אנחנו חייבים לנצל את ההווה על מנת להפיק את המרב בבריאות, אושר והצלחה.

השעון מתקתק - עשו זאת היום!

הפרידה של גבריאל גרסיה

אם לרגע אלוקים היה שוכח כי אני רק בובת סמרטוטים והיה מעניק לי במתנה פרק חיים, הייתי מנצל זמן זה עד כמה שהייתי יכול. ייתכן שלא הייתי אומר את כל מה שאני חושב, אבל בוודאות הייתי חושב את כל מה שאני אומר. הייתי מעריך את הדברים לא לפי שווים, אלא לפי ערכם. הייתי ישן מעט וחולם יותר, אני מבין שעל כל דקה שאנו עוצמים את העיניים, אנו מפסידים 60 שניות של אור- הייתי מתהלך במקומות בהם האחרים נעצרו, הייתי מתעורר בזמן שאחרים ישנים. אם אלוקים היה מעניק לי במתנה פרק חיים, הייתי מתלבש בפשטות, הייתי משתרע מול השמש, חשוף לא רק בגופי אלא גם בנשמתי. הייתי מוכיח לאנשים כמה הם טועים כשהם חושבים שהם מפסיקים להתאהב בהזדקנותם מבלי לדעת שמזדקנים ברגע שמפסיקים להתאהב! לילד הייתי נותן כנפיים, אבל משאיר אותו ללמוד בכוחות עצמו לעוף. לזקנים הייתי מלמד שהמוות לא מגיע עם הזקנה אלא עם השכחה. כל כך הרבה דברים למדתי מכם האנשים. למדתי שכל העולם רוצה להיות על פסגת ההר, מבלי לדעת שהאושר האמיתי טמון בצורת העלייה במעלה ההר. למדתי שכשתינוק תופס בידו בפעם הראשונה את אצבע אביו, הוא מחזיק אותו לתמיד. למדתי שלאדם יש זכות להביט כלפי מטה בזולת רק כאשר הוא עומד לעזור לו להתרומם. כל כך הרבה דברים הצלחתי ללמוד מכם, אבל באמת הם לא יעזרו לי משום שכשישימו אותי בתוך ארון, למרבה הצער כבר לא אהיה בחיים. אילו הייתי יודע שהיום תהיה הפעם האחרונה בה אראה אותך ישן, הייתי מחבק אותך בחזקה ומתפלל לאלוקים שאוכל להיות שומר נפשך. אילו הייתי יודע שאלו הם רגעי האחרונים לראותך, הייתי אומר "אני אוהב אותך" מבלי להניח בטיפשות שזה כבר ידוע לך. תמיד קיים המחר והחיים נותנים לנו הזדמנות נוספת בכדי לעשות את הדברים היטב, אבל במקרה שאני טועה והיום הוא כל מה שנשאר לנו, הייתי רוצה להגיד לך עד כמה אני אוהב אותך ושלעולם לא אשכחך. המחר לא מובטח לאף אחד, צעיר או זקן. היום יכולה להיות הפעם האחרונה שתראה את אהוביך. בגלל

זה אל תחכה יותר, עשה היום, כי אם המחר לעולם לא יגיע, בוודאי תתחרט על היום בו לא הקדשת זמן לחיוך, לחיבוק, לנשיקה והיית עסוק מכדי להגשים להם בקשה אחרונה. שמור את אהוביך קרוב, תלחש באזנם עד כמה אתה זקוק להם, תאהב ותתייחס טוב אליהם, תקדיש זמן להגיד להם "אני מצטער" "תסלח לי", "בבקשה", "תודה" וכל אותן מילות האהבה שאתה מכיר. אף אחד לא יזכור אותך בשל מחשבותיך הנסתרות. בקש מאלוקים את הכוח והחוכמה לבטא אותם. תראה לחבריך ולאהוביך עד כמה הם חשובים לך".

מכתבו של הסופר הדרום אמריקאי גבריאל גרסיה מרקס

שפרש מהחיים הציבוריים עקב בעיות בריאות ושלח מכתב פרידה לחבריו.

תלוי מאיזה צד

אדם בודד הלך לאורך שדרה אינסופית, ארוכה וקודרת, אפוף מחשבות על "האני שלו". לפתע הבחין בדמות לבושת שחורים מלוכלכת ובעלת מבט זדוני המתקרבת אליו, הוא נסוג לאחור מבוהל. "עצור!" קראה אליו הדמות בקול קר. כח משיכה מגנטי הצמיד אותו למקומו והוא פסק מלכת. הוא ניסה לזהות את הדמות אך החשיכה הפריעה לו להבחין במדויק בתווי פניה. "מי אתה?" שאלה הדמות ברעד. "אני הוא אתה" "אתה לא אני!!!". "טוב, אולי אני לא בדיוק אתה אבל אני חלק ממך". "איזה חלק?" "החלק הרע". "למה אתה מתכוון?", "אני הצד האפל שאתה פוחד לחשוף, פוחד שהם יגלו שהוא קיים בך, כל היצרים שאתה מדחיק פנימה מהאחרים ובסופו של דבר מעצמך". "מה אתה רוצה ממני?". "שתכיר בקיומי". "לשם מה?" "כדי שתתחיל להתמודד באמת איתי ובעצם עם עצמך". "אני לא מבין על מה אתה מדבר". "וודאי שאתה לא מבין, זו בדיוק הבעיה שלך כי מאז שנולדת חונכת להיות טוב, יפה נפש ורך לבב. הגננת הייתה משוגעת עליך, המורים הודו עליך כל יום מחדש, הם ידעו שכל מה שיבקשו ממך הם יקבלו. אתה ויתרת- כי ציפו ממך לוותר. התנדבת כי ציפו ממך להתנדב. גדלת מבלי לדעת מהי משמעות המילה "לא". היית הילד הכי טוב בבית, הכי טוב בכיתה, הכי טוב בשכונה.. אבל אתה יודע למה? כי היית פחדן. פחדת לאכזב את האחרים, פחדת לאבד את אהבתם, פחדת שינטשו אותך. האמת היא שפשוט נולדת רכרוכי. היית טוב כי לא היה לך האומץ להיות רע. כולם אמרו שאתה ילד נשמה עד שהם גרמו לך להאמין בזה. היית כל כך בטוח במידות הטובות שלך עד שכלל לא טרחת לעבוד עליהן. היה ברור לך שאתה מושלם אבל אני הייתי בתוכך כל הזמן. אמנם קברת אותי- אך מעולם לא הרגת אותי. היית מלאך מפלסטיק. לדפוסי ההתנהגות שלך נתת שמות יפים כל כך.. "אילו שמות?" "שמות מתייפייפים כאלה: לחוסר הביטחון שלך קראת 'ענווה', לפחד שלך מפני החברה קראת 'ביישנות', לסיוע שהענקת לאנשים שהיית תלוי בהם ופחדת לאבד קראת 'חסד', להתרפסות שלך קראת 'וותרנות',

להתחנפויות שלך קראת 'פירגון', לתאוות שלך - לי, קראת 'חולשות'.
'חולשה' - איזו מילה חזקה אה? מילה שמפלילה ומוציאה אותך זכאי בו
זמנית. אבל אינך צריך להתנצל, זה אנושי". "ולמה שאמין לך? תן לי סיבה
טובה אחת!" הדמות התקרבה אליו. "בגלל זה" אמרה והצביעה על פניה.
פנס הרחוב נדלק לפתע. הוא הביט בדמות וקפא, פניה היו פניו שלו, רק
מעוותים ומכוערים יותר. כיעור שהוא האחראי היחיד לו. הדמות הסתובבה
כשהיא מותירה אחריה עוד קורבן הלם של האמת. הוא המשיך ללכת לאורך
השדרה האינסופית שהתמלאה אט אט בקרני אור קלושות בינות לעצים
הכהים. הוא היה מתוסכל, מיואש ומהורהר ולא מבין איזה טעם מצאה לה
השמש לזרוח פתאום. כשהביט שנית גילה כי לא הייתה זו השמש, היו אלו
קרניים שבקעו מדמות נוספת שקרבה אליו. גם בה לא יכול היה להביט, האור
סנוור אותו. "מי אתה?" שאל בלחש ובחשש מסוים - היו לו די הפתעות
להיום. "אני חלק ממך, החלק הטוב שבתוכך". ענתה הדמות. "יש לי בכלל
חלק כזה" תהה. "ודאי, בכולנו יש, עובדה שאני כאן". "באת לנחם אותי?"
"לא, רק להודיע לך על קיומי". "טוב, אם כך ראיתי. אתה יכול לחזור למקום
ממנו באת". "רגע, רגע.. למה אני מרגיש שאתה אינך מאמין בי?" "ודאי שאיני
מאמין בך. אתה לא מבין - אין דבר כזה אצלי טוב באמת, הכל אינטרסים: אני
אגואיסט, קנאי ואני בסך הכל מחפש למצוא חן בעיני הזולת". "אני לא
מאמין! צורי ביקר גם אותך?" "אוי כשאני אתפוס אותך..". "צורי? אתה מכיר
אותו?" "צורי, כן, ככה אני מכנה אותך, כינוי חיבה, לא קשה לנחש למה. אם
אני מכיר אותו? שנינו גרים באותו חדר, תמיד אני צריך להיות זה שמתקן את
כל הנזקים שהוא גורם". "באיזה חדר?" שאלתי. "בחדר ליבך. קשה לומר
שאנחנו מסתדרים, אבל אין ברירה אחרת. נגזר גורלנו להיות יחד. אל תגיד
לי - החבר שלי באמת ביקר אותך היום ושכנע אותך שאתה הבן אדם הכי
אנוכי בעולם.. תגיד לי ואתה חושב שאחרים לא כאלו?" "לא ברמה שלי".
הוא חייך חיוך אירוני, אך העיניים הטובות שלו שלחו מבט מבין. "טעות
קלאסית של המנסים לגלות את עצמם לראשונה ועצתי לך - צא מזה. יש בך
טוב, טוב אדיר ועוצמתי יותר ממה שאתה חושב. יש בך טוב אינסופי שאתה

מעניק ללא הפסקה למשפחה שלך, לחברים שלך ולכל הסובב אותך". "ומה עם כל המידות השליליות שבי? הן לא באמת קיימות? הן אשליה?". "לא, לא! הן לא אשליה". "לצערי". "ממש לא לצערך, תאר לעצמך שהן לא היו". "אז הייתי יכול להיות טוב באמת" אמר בנימה חלומית מהורהרת. "אתה בטוח?" "ואתה לא?" "לא, אני לא. מה עשית כדי להיות טוב? על מה התגברת? למה שנעריך אותך על משהו שבא לך בלי מאמץ? תבין, אם לא היינו אגואיסטים לא היינו מקבלים שכר על חסד. אם לא היו בנו מידות רעות, לא היה לנו על מה להתגבר על מנת להיעשות טובים יותר. אנחנו כל הזמן נלחמים על מנת לעשות את המעשה הנכון ואז מזלזלים בו ומייחסים לו כל מיני מניעים נבזיים. האדם הוא לא מפלצת פרנואידיית וגם אם מתערב בשיקול שלו שיקול זה, אסור לו לשכוח שבסופו של דבר ההתמודדות שלו הסתיימה בניצחונו של הצד הטוב, שירשה לעצמו לקבל את הקרדיט". "עכשיו אני מבולבל באמת". "אין טעם, אם תחשוב היטב על מה שאמרתי. טוב, אני הולך עכשיו. מדי פעם, כשתהיה בספק אם אני קיים, אקפוץ לבקר". "רגע, תן לי לראות אותך קודם". הוא התקרב אליו ועמעם מעט מאורו. הפנים היו פניו שלו, אך מעולם לא ידע שהם יכולים להיות יפים ומאירים כל כך. הוא התעורר ומצא את עצמו בתוך שדרה עירונית עם אור שמש סטנדרטי וילדים עם ילקוטים שהולכים לבית הספר. במוחו שכן זיכרון עמום על שני ברנשים שניסו לטעון שהם הוא עצמו. והוא ידע שהוא נמצא אי שם בין שניהם, אבל לפחות עכשיו הוא יודע את הכיוון.

המשפחה עם שמונת הכבשים

הייתה משפחה בת 5 נפשות שגרו בבית קטן ודל, המשפחה הזאת לא הייתה מרוצה מהבית שיש להם בגלל שתמיד התלוננו על כך שהוא צפוף מידי ושלא נוח בו ושאין מקום, האב הלך לרב העיר ושאל אותו מה לעשות בנידון הרב השיב לאדון: "שמע נא לי, אנא ממך קח 3 כבשים והכנס לביתך".

שאל האדון: "למה רבי?" והרב המשיך בדרכו. בעל הבית הכניס 3 כבשים לביתו.

וכמובן שסבל הצפיפות היה רב וגדול יותר התלונות המשיכו להישמע מידי פעם.

הלך האדון שוב אל הרב ושאל: "רבי, אין כבר מקום בביתנו".

ענה הרב: "קח עוד 5 כבשים והכנס לביתך" והמשיך בדרכו. האדון לא הבין את משמע אחזניו אבל בכל זאת הלך ולקח עוד 5 כבשים שהיו בחצר ביתם והכניס לביתו, ושוב התלוננה אשתו וילדיו על צפיפות וחום שמציק, בסוף השבוע הלך אל הרב ואמר לו: "רבי איני יכול יותר".

השיב הרב "תשמע, תוציא את כל הכבשים מביתך ובוא אליי". עשה כמשמע דברי הרב וחזר אליו, אמר הרב: "בני, איך הרגשתך עכשיו? האם צפוף לכם? האם קשה לכם?"

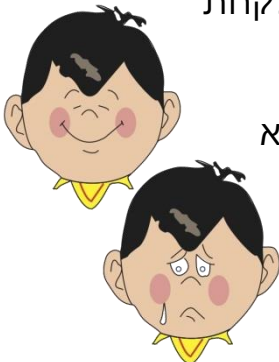
ענה האדון: "כלל לא אדוני יש מקום ונוח יותר לילדי ולאשתי ולי" השיב הרב: "עכשיו תבין שביתך הוא נס, כי יש אחרים שגם אין מה להם ללבוש ובטח לא בית שיחמם אותם שצריך והם חיים תחת כיפת השמיים, אז הבן שאתה בר מזל, ושאין לך על מה להתלונן, גש לביתך והודה על כך".

עניין של גישה / גיל פרץ- מרצה לניהול ולשיווק

מעשה בשני אחים תאומים. האחד אופטימיסט, תמיד חיובי ומלא תקווה, כזה שאי אפשר להסיר את החיוך הנסוך על פניו ואילו השני פסימיסט, עצוב וחסר שמחת חיים.

ההורים המודאגים של שני האחים החליטו לקחת אותם לפסיכולוג כדי שיעוץ להם כיצד לשנות את המצב הבלתי נסבל. ראה הפסיכולוג את השניים והציע תכנית מחוכמת כדי לאזן בין הטיפוסים המנוגדים: "ביום הולדתם הבא, מקמו אותם בחדרים נפרדים ואפשרו לכל אחד בנפרד לפתוח את המתנות. לאח הפסימיסט העניקו את הצעצועים הכי יקרים והכי איכותיים שקיימים בשוק, בעוד שלאח האופטימיסט העניקו קופסה עם גללים של סוסים". ההורים מילאו אחר הוראות הפסיכולוג וצפו בסקרנות בתוצאות. בעודם מתבוננים באח הפסימיסט פותח את מתנותיו, הוא השמיע רטינות ותלונות: "אני לא אוהב את הצבע של מכונית הצעצוע..", "הדגם של המחשב הזה ישן", "לחבר שלי יש פאזל יותר טוב", "ברור לי שהמחשבון הזה יתקלקל". שקטים והמומים עברו ההורים אל החדר הבא, שם גילו להפתעתם את האח האופטימיסט משחק בשמחה בגללים, משליך אותם באוויר וצוחק לעצמו. ההורים מוכי התדהמה שאלו את הבן מדוע הוא כל כך צוהל ואת תשובתו לא ישכחו לעולם: "לא תצליחו לעבוד עלי" הוא אמר, "במקום שבו יש כל כך הרבה גללים, בוודאי מסתתר גם סוס פוני!" החיים צופנים אפשרויות בחירה, הזדמנויות ומכשולים. הפחד הוא המרגש העיקרי המונע מאתנו להשאיר מאחור את כל הגישות השליליות, לקחת יחזמות וסיכונים ולהעז דברים חדשים. זה הזמן לבחור: האם אנחנו אופטימיסטים או פסימיסטים? הצעד הראשון בדרך להיות ווינר הוא למגר את המילים השליליות מהלקסיקון שלנו:

איזהו עשיר?

יום אחד, אביה של משפחה עשירה מאוד, לקח את בנו לטיול באזור הכפר במטרה להראות לו עד כמה אנשים יכולים להיות עניים. הם שהו מספר ימים ולילות בחווה אצל משפחה ענייה מאוד. בחזרה מהטיול שאל האב את בנו: "איך היה הטיול? נהנית?"

"היה גדול, אבא". "האם ראית עד כמה עניים יכולים אנשים להיות?" שאל האב.

"כן". ענה הבן. "אז מה למדת מהטיול, בן?" שאל האב. "ראיתי שלנו יש כלב אחד ולהם יש ארבעה", ענה לו בנו.

"לנו יש בריכה שמגיעה עד אמצע החצר ולהם יש אפיק נחל שאין לו סוף.

לנו יש גופי תאורה מיובאים בגינה, להם יש את הכוכבים המנצנצים כיהלומים בשמי הלילה. מרפסת הפטיו שלנו מגיעה עד לחצר השכנים, להם יש את כל האופק.

לנו יש פיסת נדל"ן לחיות עליה, להם יש שטחים עצומים שמגיעים מעבר למה שניתן לראות. לנו יש משרתים שישרתו אותנו, והם משרתים אחרים. אנחנו קונים את האוכל שלנו, והם מגדלים את שלהם. לנו יש חומות מסביב לרכושנו כדי שיגנו עלינו, ולהם יש חברים שמגנים עליהם."

דברי הבן הותירו את האב המום, והבן הוסיף: "תודה אבא, שהראית לי כמה עניים אנחנו. לימדת אותי שהכל יחסי, מה שאחד רואה כחסר ערך, השני רואה כאוצר... זמן רב מדי התעסקתי עם מה שאין לי במקום עם מה שיש לי להציע. תודה אבא!"

בחיבוק חם הוא עזב את אביו ההמום, ונכנס אל הבית.

תאמרו ואל תאמרו

אמרו...

יש לנו הזדמנות להיות ראשונים
בוא נסתכל על זה מזווית אחרת
הצורך הוא אבי כל המצאה
בואו ננסה
נעריך מחדש את סדרי הקדימויות
למדנו מהניסיון שלנו
אנחנו יכולים לגרום לזה לעבוד
התוצאה תצדיק את ההשקעה
נעשה זאת לפני שהמתחרים יעשו
זאת
נצרף לשורותינו מומחה בתחום
בוא ננצח בתחרות
נראה להם את התועלת והיתרונות

אל תאמרו...

לא עשינו זאת מעולם
זה מסובך מדי
אין לנו משאבים
זה לעולם לא יעבוד
אין לנו מספיק זמן
כבר ניסינו זאת
אין סיכוי שזה יעבוד
זה בזבז כסף
זה יהרוג את המכירות הנוכחיות
חסרה לנו מומחיות בתחום הזה
אנחנו לא יכולים להתחרות
המפיצים לא ירצו זאת
זה מספיק טוב כמו שזה
אין לנו מספיק כסף
אין לנו מספיק מקום
זה לא ניתן להשגה
אין לי רעיונות
זה שינוי מהפכני מדי
זה בניגוד למדיניות הקיימת
אני לא יכול

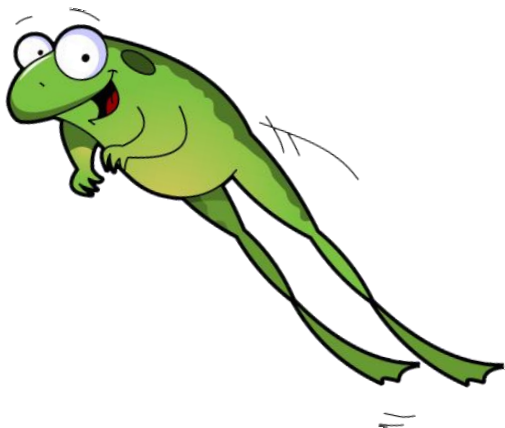
הצפרדעים בשמנת

היה היו שתי צפרדעים שנפלו למכל שמנת. עד מהרה הן הבינו שהן הולכות ושוקעות:

הן לא יכלו בשום אופן לשחות או להחזיק מעמד על פני השטח זמן ממושך מפני שהעיסה הייתה סמיכה כמו חול טובעני. תחילה פרפרו שתי הצפרדעים בתוך השמנת וניסו להגיע לשפת המיכל. אבל הן לא הצליחו, עלה בידן רק להשתכשך במקומן ולשקוע. הן התקשו יותר ויותר להרים את ראשן מהמיכל ולנשום.

אחת מהן אמרה בקול רם: "אני לא יכולה יותר. אי אפשר לצאת מכן. בחומר הזה אי אפשר לשחות. אני הולכת למות בכל מקרה, אז למה להאריך את הסבל? אני לא מבינה מה הטעם למות אפיסת כוחות במאמץ עקר". והיא הפסיקה לפרפר ושקעה במהירות בנחל הלבן הסמיך. הצפרדע השנייה, עקבית או אולי עקשנית יותר, אמרה לעצמה: "המצב חסר תקנה! אין סיכוי שאצליח להתקדם אפילו סנטימטר".

אבל למרות שהמוות מתקרב אני מעדיפה להילחם עד נשימתי האחרונה. אני לא רוצה למות אפילו שנייה אחת לפני הזמן שלי". היא המשיכה לפרפר ולהשתכשך במקום בלי הפסקה, בלי להתקדם אפילו סנטימטר, שעות על גבי שעות. לפתע, מרוב פרפורים, נענועי עכז, השתכשכויות ובעיטות, הפכה השמנת לחמאה. הצפרדע מופתעת זינקה עד שפת המכל ומשם שבה לביתה בקרקור עלז.

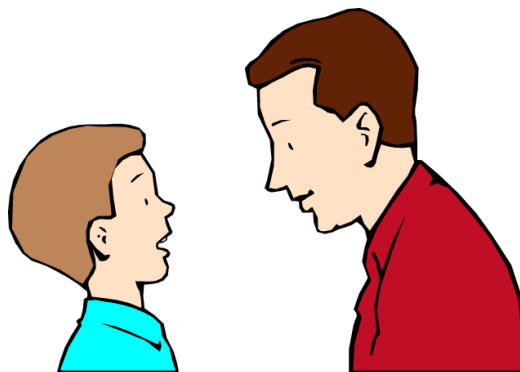
על מוגבלויות וכלים שאלוקים נותן

כמה רציתי לעשות אותו מאושר! כמה רציתי להביא לו "רק פעם אחת" איזה "כמעט טוב" אחד במקום כל ה"המספיקים בקושי" אבל לא יכולתי. ביום שבת אחד, כשרק אני ואבא שלי היינו בבית- הייתי אז אולי בכיתה ה' או ו' החלטתי לדבר איתו על זה. להגיד לו שאני נורא מצטער שאני לא מביא לו אושר כמו שאחותי מביאה לו. הוא שמע את מה שאמרתי, הסתכל עלי במבט האוהב שלו ובניגוד לאופי שלו שהוא אופי של בנאדם שבקושי מוציא מילה מהפה שלו, הוא נתן לי את ההרצאה הכי יפה ששמעתי בחיים שלי. "גדי", הוא אומר לי: "אבא לא אוהב את הילדים שלו בגלל שהם מביאים הביתה ציונים טובים. אבא אוהב את הילדים שלו בגלל שאי אפשר אחרת. הם בדם שלו. הם הנשמה שלו.

הוא מוכרח לאהוב אותם. אפילו אם הם עושים דברים רעים, בכל זאת הוא אוהב אותם. אבל אתה, גדי- אתה אף פעם לא עשית דבר רע". אני מתחיל להגיד לו "אבל, אבא.." הוא מפסיק אותי ואומר: "ששש... גדי, תקשיב! כשאלוהים ברא את העולם הזה, לצערנו או לשמחתנו, הוא החליט לברוא עולם מעניין, לא עולם מושלם. בגלל זה הוא ברא אנשים עם כל מיני צורות וצבעים וכל מיני כישרונות. ולכל אחד הוא נתן כלים אחרים. לזאת הוא נתן יופי, ולזה הוא נתן ידיים טובות, לזה הוא נתן כישרון במחיקה, ולהיא כשרון במתמטיקה. אנחנו לא יודעים למה אלוקים עושה מה שהוא עושה. אנחנו לא יכולים להאשים מישהו בגלל שאלוהים לא נתן לו את הכלים. אנחנו יכולים להאשים רק אנשים שלא מנצלים את הכלים שאלוהים נתן להם. בגלל זה, גדי, אני אומר לך דבר אחד ומסביר לך דבר שני.

הדבר שאני אומר לך הוא, אל תתלונן על הכלים שאלוהים נתן לך. והדבר השני שאני מסביר לך זה, שלפעמים לוקח לנו קצת זמן בשביל לגלות את הכלים שאלוהים נתן לנו, בגלל שהכלים שהוא נתן הם ככה מתחבאים. אז תהיה סבלן, גדי. תהיה סבלן כמו אבא. יום אחד גם אתה תגלה שיש לך כלים

טובים". איך אהבתי אותו, את האבא שלי, באותו יום שבת! רציתי לחבק, או אפילו לנשק אותו, אבל התביישתי. את ההרצאה הזו, אבא שלי, האיש הפשוט והטוב והחכם הזה, נתן לי אולי לפני 30 שנה, לפני שבמדינה הזו ידעו הרבה על דברים כמו דיסלקציה, קשיי למידה, או כל מיני מגבלות אחרות. שנה או שנתיים אחרי השיחה הזאת מצאתי את הכלים שאלוהים נתן לי. ישבתי בשיעור אני-לא-זוכר-איזה. המורה שלנו היה חולה, אז הייתה לנו מורה-מחליפה. היא מדברת על מה שהיא מדברת, ואני בעולם אחר. פתאום אני רואה את המורה-המחליפה עומדת על ידי. לפני שאני מספיק להגיד מילה, היא סוחבת לי את הנייר שאני מקשקש עליו. היא מסתכלת על הנייר ואומרת לי: "מה אתה עושה?" אני אומר לה, "סתם מקשקש". היא אומרת "מה ציירת פה?" אני אומר לה, "סתם". היא אומרת לי "סתם מה?" אני אומר לה "סתם ציירתי אותך עומדת על-יד הלוח". היא לקחה את הציור והכניסה אותו לתיק שלה. אחר-כך התברר שהאבא של המורה-המחליפה הזאת הוא צייר בעל שם עולמי, והיא לקחה את הציור והראתה לו. תוך כמה ימים (הצייר) בא לבית שלנו, הסתכל על עוד ציורים שלי ומיד המליץ שההורים שלי יעשו הכל בשביל לטפח את הכישרון שלי בציור. מה אני אגיד לך? מאותו יום האבא שלי הוציא את המיץ שלו בשביל שאני אוכל ללמוד עם הציירים הכי גדולים שיש - גם פה בארץ וגם בחוץ לארץ. היום אני בן 42, ובחודש שעבר פתחתי את התערוכה ה- 28 שלי, והפעם - בניו-יורק במחיאון לאמנות מודרנית. ואבא שלי (שעכשיו הוא כבר בפנסיה) מה הוא אומר על כל ההצלחה שלי? הוא אומר: "מה אתם עושים רעש? הילד מצא את הכלים והילד משתמש בכלים".

העקבות של אלוקים

לילה אחד אדם חלם חלום, הוא חלם שהוא הולך לאורך החוף עם אלוקים.

על פני

השמיים חלפו במהירות סצנות מחייו. בכל סצנה הוא שם לב לשני זוגות

עקבות

רגליים בחול. זוג אחד שייך לו זוג אחד לאלוקים. עם חלוף הסצנה האחרונה

של חייו, הוא הסתכל אחורה לעקבות שעל החול. הוא שם לב שפעמים רבות

לאורך דרך חייו, היה רק זוג עקבות אחד. כמו כן, הוא שם לב שזה קרה

בתקופות השפופות ביותר בחייו. דבר זה הטרידו והוא שאל את אלוקים בנוגע

לכך: "אלוקים, אתה אמרת שביום שאלך אחר חוקיך אתה תלך עמדי לאורך

כל הדרך והנה, שמתי לב שבתקופות הקשות ביותר בחיי יש רק זוג עקבות

אחד. אינני מבין מדוע כאשר הצטרכתי אותך יותר מכל עזבתני". ענה לו

אלוקים: "בני היקר מאוד, אני אוהב אותך ולעולם לא אעזבך. באותן תקופות

שבהן כה רב היה סבלך- כשאתה רואה זוג אחד של עקבות, לא היו אלה

עקבותיך. היו אלה עקבותיי כשנשאתי אותך על כפיי".

יהודה אטלס

הילדה שאני אוהב בכלל לא שמה אלי לב,
תמיד מדברת עם בנים אחרים,
לוקחת מחברת, מעתיקה שיעורים ורק כשרואה אותי עובר, תכף מסתכלת
לכיוון אחר.

אז לפעמים אני חולם שבאיזה יום כמעט יקרה לה משהו איום.
למשל, גשר על נהר משתולל, החבר'ה בערב יוצאים לטייל.
גם היא, עם כולם, למקום מגיעה, נשענת בצד לראות ת'שקיעה.
עוד המבט אל קצה השמים, הקרש נשבר - והיא כבר במים.
הצילו, צועקת מבין הגלים, כל הילדים שותקים, מבוהלים.
המים גורפים אותה הלאה - הלאה ורק ילד אחד מזנק מלמעלה
ישר אל התהום בקפיצה נהדרת, נשימת הילדים כולם נעצרת.
הוא חרף את נפשו, יכתבו בעיתון, הוא חתר בגלים בתנופה ובאון,
שחה לילדה הנגרפת בזרם, אחז בשערה בחזקה ובטרם תצלול למצולה
ותאבד לנצחים הביאה בשלום אל חוף מבטחים.
איזה ילד גיבור, נועז, נחשוני - והילד הזה הוא, בעצם, אני.
ושמה בחוף, היא תפקח את עיניה ותדע בדיוק מי הציל את חייה
וכמו שכתוב תמיד בספרים, היא תגיד אהובי וכאלה דברים.
רק מה שנורא מפחיד, כשאני חושב פעמיים, זה מה בדיוק יקרה שם, כשאפול
למים.

מה אם אחרי הקפיצה מגבוה אני בעצמי אתחיל לטבוע
ובסוף, עם כל אהבתי וגבורתי, היא עוד תצטרך להציל אותי!

יהודה אטלס

כשאני חושב איך אחרי שאמות
כולם יגידו כמה הייתי חמוד
ונבון וטוב-לב וברוך-כישרון,
ומה יכתבו עלי בחוברת הזיכרון,
ומי שעשה לי רע נורא יצטער
ומי שאהב אותי יבכה עוד יותר,
ויתגעגעו אלי ויקנחו את האף
ויגידו עלי "פרח שנקטף"-
פתאום אני חושב, למה חברי, הורי ואחי
לא אומרים עלי דברים כאלה טובים כשאני עוד חי!

בחור חזק

הוא היה הבחור החזק בשכונה, בכיתה, בבית הספר ובעיר. היה לו כוח, הייתה בו קשיחות, הוא ידע לארגן דברים, לתפעל אנשים ולהיזז תהליכים. כשהוא היה מדבר כולם היו מקשיבים, כשהוא היה נכנס, כולם הו עומדים. כולם אומרים שהוא נולד מנהיג ועדיין בפנים הרגיש כמו ילד קטן שהתבגר בטרם עת. הוא לא רצה להיות מי שהוא, הוא לא אהב להיות מי שהוא, כבר נמאס לו להיות "האיש החזק". הוא גם רצה לבכות לפעמים. הוא היה מראה לכולם שהוא יכול להסתדר לבד, כשבעצם כל כך רצה לשתף אנשים במה שעובר עליו, להכניס אותם לחייו אבל הוא לא יכול, לא כשהוא הבוס. אסור היה לו להיות חלש, להיות נזקק, להיות נצרך. הוא רצה להשליך הכל, להגיד לכולם שיפסיקו להתייחס אליו כאל שליט על, שיפסיקו לפחד ממנו כי הוא הכי פחדן. אבל לפעמים, בשביל להיות מוג לב דרוש הרבה אומץ. הוא פחד לקום יום אחד ולגלות שהוא אינו נערץ יותר, הוא התרגל לתשואות ההמונים ולא ידע מה יעשה בלעדיהם. הוא התרגל לכבוד, להערכה, להערצה ולא ידע אם הוא באמת ראוי להם. האם אוהבים אותו כי הוא מצחיק משעשע? כי יש לו מסיכה של ביטחון עצמי? הרי בפועל, חוץ מקסם אישי באמת שאין לו הרבה. הוא הקרין סמכות- אבל התנהג כפי שתיאר לעצמו שהיו רוצים שיתנהג, אמר את מה שחשב שאחרים ירצו לשמוע. הוא היה "החזק", אבל נמאס לו. אז יום אחד הוא בכה. כשהם שאלו אותו "למה אתה בוכה?" הוא ענה: "ולמה אתם לא בוכים?" "כי יש לנו אותך" אמרו. "טוב, אז זה בדיוק מה שאין לי".

ראיון עם אלוקים

בחלום ראיתי את אלוקים. "הכנס" אמר אלוקים, "אז אתה רוצה לראיין אותי?" "אם יש לך זמן עבורי" עניתי. אלוקים חייך וענה: "זמני הוא הנצח, ויש לי זמן לכל דבר. מה היה בדעתך לשאול אותי?" "מה מפתיע אותך יותר מכל דבר אחר בבני האדם?" ואלוקים ענה: "משעמם להם להיות ילדים, והם ממהרים להיות גדולים, ואז, הם רוצים לחזור ולהיות שוב ילדים. הם מאבדים את בריאותם על מנת להרוויח כסף, ובסוף הם מאבדים את כספם על מנת להחזיר את בריאותם. הם חושבים ללא הרף. בדאגה על עתידם, הם שוכחים את ההווה וכך אינם חיים, לא בהווה ולא בעתיד. הם חיים כאילו לעולם לא ימותו והם מתים כאילו מעולם לא היו בחיים". אלוקים לקח את ידיי בידי וישבנו בשקט זמן מה, ואז שאלתי: "כהורה, מהם השיעורים שהיית רוצה שהם ילמדו?" ואלוהים ענה עם חיוך: "שילמדו שהדברים שיקרים בחיים אינם הדברים השייכים לנו, אלא האנשים האהובים עלינו. שילמדו שזה לא טוב להשוות את עצמינו לאחרים. כל אחד יוערך על בסיס ערכו הוא ולא בהשוואה לקבוצה כלשהי. שילמדו שהאדם העשיר אינו זה שיש לו הכי הרבה, אלא זה שצריך הכי מעט. שילמדו שלוקח דקות ספורות לפגוע באדם אהוב, ולוקח שנים רבות לרפא פגיעות אלה. שילמדו לסלוח על ידי תרגול הסליחה. שילמדו שישנם אנשים האוהבים אותם עד מאוד, אולם אינם יודעים כיצד להביע את רגשותיהם. שילמדו שכסף יכול לקנות הכל מלבד שמחה. שילמדו ששני אנשים יכולים להתבונן באותו דבר ולראותו שונה בתכלית. שילמדו שחבר אמיתי הוא זה שיודע הכל אודותיהם ובכל זאת אוהב אותם. שילמדו שלא תמיד מספיק לזכות בסליחתם של אחרים, אלא חשוב לסלוח גם לעצמנו". ישבתי שם זמן רב ונהניתי מהחוויה. הודיתי לו על זמנו וכל מה שעשה עבורי ועבור משפחתי והוא השיב: "ברוך הבא, אני כאן 24 שעות ביממה. כל מה שאתה צריך זה לשאול ואני אענה". אנשים ישכחו מה שאמרת, אנשים ישכחו מה שעשית, אבל אנשים לעולם לא ישכחו כיצד גרמת להם להרגיש".

והילד הזה הוא אני/ יהודה אטלס

אנשים זרים שאני בכלל לא מכיר-

ממקומות אחרים וגם פה מהעיר-

הייתי רוצה שיידעו כולם

שיש ילד אחד בעול

והילד הזה

הוא

אני.

פחד

הפחד העמוק ביותר שלנו הוא לא שמא אנחנו חלשים מידי. הפחד העיקרי ביותר שלנו הוא שאנחנו בעלי עוצמה לכל שיעור.

זה האור שלנו- לא האפלה שבתוכנו, שמפחיד אותנו יותר מכל.

אנחנו שואלים את עצמנו איזו זכות יש לי להיות מבריק, יפהפה, מוכשר ואהוב? למען האמת, איזה זכות יש לנו לא להיות?

אין שום דבר נאור בלהצטמק כדי שאחרים לא ירגישו חסרי ביטחון.

ככל שניתן לברק שלנו להעיר, אנחנו מעניקים בלי מודע, רשות לאחרים לעשות כמונו.

ככל שנסתחרר מהפחדים שלנו, נוכחותנו תשחרר אחרים מהפחד.."

(נלסון מנדלה)

שלוש עצות של תרנגול/סיפורי-עם מפי יהודי פולין

יום אחד ראה פולני תרנגול מנקר בזגוגית חלונו, פתח את חלונו, תפס אותו וראה שרגליו קשורות ברצועה. פצה התרנגול את פיו ואמר: "אם תתיר את רגליי ותשלח אותי לחופשי, אתן לך שלוש עצות שיהיו לך למועיל".
 "ומה הן?" - שאל האיש. "קודם לכן" אמר התרנגול, "הישבע לי, שאכן תשחררני". נשבע לו.

אמר התרנגול: "עצה ראשונה- בדברים שלא יתכנו, אל תאמין!

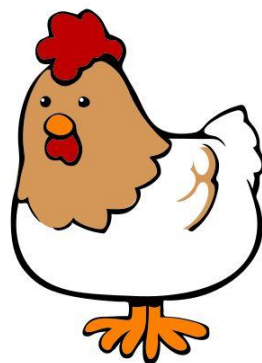
עצה שנייה- דבר שאין להשיבו- אל תהרהר אחריו!

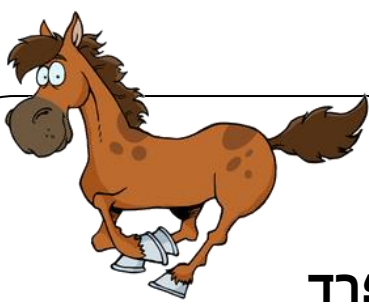
עצה שלישית- מה שלמעלה- אל תעשה!"

שחרר האיש את התרנגול שקפץ ועמד על ענף של עץ, צחק ואמר: "אי לך, אדם. פתי מאמין לכל דבר. בגרוני שמור אוצר של יהלומים ואתה שילחת אותי לחופשי".

התבייש אותו אדם על כסילותו, מיהר וקפץ לתפוס את התרנגול. התעופף התרנגול ועמד על ענף גבוה. טיפס אחריו האיש על העץ, עד שהענף נשבר תחתיו. נפל ארצה ונחבל.

"שוטה שבעולם!" צחק התרנגול "טרם עברו עשר דקות מאז שמעת עצותיי וכבר שכחת את כולן. האמנת בדבר לא יאמן- כלום ייתכן שבגרונו של תרנגול שמור אוצר?! התחרטת על ששחררת אותי וניסית לטפס על ענפים שהתנדנדו תחת כובד משקלו של תרנגול".

דילמת הסוס שהתחפש לפרד

לפני שנים, בטרם היו מכוניות שימשו סוסים (וגם סוסות) להובלת נוסעים ומשאות ממקום למקום. זמנם אז שפר עליהם והרוכבים והעגלונים דאגו לבריאותם וכלכלתם של הסוסים. בהיותם אניני טעם ובלי סטטוס, דרשו הסוסים כי הם ישמשו להובלת נוסעים ותחרויות בלבד ואילו את המשאות יובילו הפרדים והפרדות- מעמד נחות שגם אינו יכול בלי הסוסים והסוסות להתרבות. והנה הומצאה המכונית ובהדרגה צמצמה את הצורך בסוסים והביאה רבים מהם לבית מטבחיים. אחרים הצליחו לברוח, אך בשל חוסר טיפול והזנה וכתוצאה מהתפתחות העיר, מצבם הלך והחמיר. סוס אחד ושמו מישקה, חכם במיוחד, נתקל במודעת דרושים של חברה אשר ארגנה שיירות לאזורים נידחים, שם אין כבישים ואף בקושי יש שבילים. במודעה חיפשו סוסים ופרדים. כשהידע לראיון הקבלה, התברר שכל תפקידי הסוסים כבר אוישו אבל חסרים עוד מספר פרדים. מישקה מיהר להתחפש, חבש כובע קש כדי להסתיר את פרצופו החכם והשים עצמו כפקד, העיקר שיתקבל לעבודה. כך יצא למסע בהרים של טימבקטו. חודשים נעה השיירה בתנאים קשים ומישקה שם לב שתנאי הסוסים, שחלק מהם טיפשים אף יותר מהפרדים טובים הרבה יותר מאלה של הפרדים. במיוחד חרה לו שבעוד שבהפסקות יורדים הרוכבים לשתות קפה ולאכול עוגיות, הסוסים מלחכים עשב עם גב פנוי, הרי שהפרדים נשארים עמוסים לעייפה, לפעמים אפילו במנוחת הלילה. עד כמה שמישקה שמר על "פרופיל נמוך" כדי שלא יגלו שהוא אינו פרד, אך כעת נמאס לו וכבר בא לו להשמיע צהלת סוס גזעית. החשש שלו היה שאם ייודע שהוא בעצם סוס, ישנה אפשרות שבמקום שיקודם לתפקיד "סוס מוביל" ועל גבו ירכב מפקד השיירה, עוד יתברר שאין תקן פנוי של סוס ואז גם כפרד יפסיד את עבודתו ולבסוף ישמש להכנת ארוחה לצוות הרוכבים המתלוננים שכבר הרבה זמן אין בשר צייד. האם להמשיך לסחוב ובשקט או להיות "ראש גדול" של סוס צוהל, שיכול גם לסיים על הצלחת? אכן, זו הדילמה.

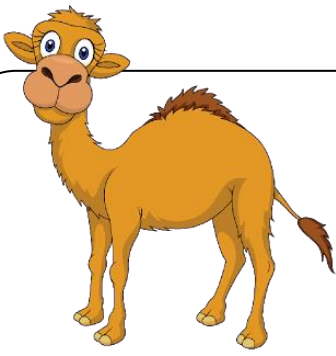
כוחן של מילים

להקה שלך צפרדעים טיילו להם ביער, לפתע נפלו שני צפרדעים לבור עמוק מאוד. כל שאר הצפרדעים התגודדו יחד סביב כשהם ראו עד כמה הבור עמוק הם צעקו לצפרדעים שנפלו: "חברה אין לכם שום סיכוי שתצאו מכאן בחיים.. אתם נחשבים כבר למתים... חבל לכם בכלל להתאמץ!" לצפרדעים שנפלו לא היה שום חשק לוותר על חייהם בכזאת קלות שני הצפרדעים התעלמו מהצעקות והסימנים של חבריהם מלמעלה וניסו לקפוץ החוצה בכל כוחם, בשעה שהצפרדעים שמחוץ לבור ממשיכים לצעוק להם ולסמן להם בכל מיני דרכים עם הידיים שאין להם סיכוי... "בחיים לא תצאו מכאן.."

אחד הצפרדעים שמע בעצתם של חבריו, אפסו כוחותיו, הוא פשוט נכנע ומת בקרקעית הבור. הצפרדע השני, לא ויתר, הוא ניסה והמשיך בכל כוחו בשעה שהצפרדעים מסמנים לו בתנועות וצועקים מפתח הבור "חבל על המאמץ, אין לך שום סיכוי בעולם, הפסק את המאמץ והסבל שלך ופשוט תמות." – ובכל זאת הצפרדע המשיך לנסות, הוא קפץ אפילו יותר חזק... ובסופו של דבר, הוא נתן ניתור כזה חזק שהצליח לצאת החוצה מהבור.

כשהוא יצא החוצה, שאלו אותו חבריו הצפרדעים: "איך עשית את זה? הבור היה ממש עמוק!" בספת הסימנים הסביר להם הצפרדע הזה כי היא חרש.. הוא לא שמע מה אומרים לו אבל מאוד התרגש מהתמיכה והעידוד ונפנופי הידיים של הצפרדעים וידע כי בסוף יינצל, אם רק יתאמץ יותר.

עזרה הדדית, חברות

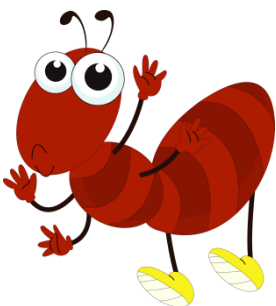
הגמל והחמור

לאיש אחד היה גמל, גמל גבוה וחזק. היה לו גם חמור קטן. יום אחד הלך האיש למכור סחורה: סלים עם ירקות ושקי חיטה. את הירקות הוא שם על הגמל ועל החמור הוא שם את החיטה. החמור היה קטן וחלש, לא היה לו נוח לסחוב את המשא. אמר החמור לחברו: "ידידי, אין לי כוח לסחוב את המשא, קח ממני שק חיטה". ענה לו הגמל: "אלה הם השקים שלך, סחוב אתה!" הלך לו החמור, הלך-עד שנפל. מה עשה האיש? הוא שם את השקים של החמור על הגמל. וגם החמור המת שם עליו. הגמל שתק ולא אמר דבר. אך בליבו חשב: "לא רציתי לעזור לכן אני סוחב עכשיו את השקים וגם את החמור"

עזרה הדדית

היונה והנמלה/ לה-פונטיין

יום קיץ חם אחד טיילה נמלה על שפת הנהר. הסתכלה במים וחשבה: "מה צלולים המים! ארד ואשתה קצת. חם כל-כך!" התכופפה לשתות ונפלה למים. "הצילו! הצילו!" צעקה "אני טובעת!". על ענף עץ סמוך ישבה יונה. שמעה היונה את צעקותיה של הנמלה, קטפה עלה זרקה לנמלה. "עלי על זה" אמרה לה, "עם הזרם תשובי ליבשה". כך עשתה הנמלה ואכן, ניצלה. "תודה לך, יונה טובה" אמרה הנמלה, "הצלת את חיי. תקוותי שיבוא יום ואוכל לגמול לך על טוב לבך. להתראות!". עברו ימים אחדים. גררה הנמלה גרעינים והנה ראתה נער שובב מכוון אבן למקום, שם בנתה לה היונה את קנה. רצה הנמלה בכל כוחה, ברגע הנכון הגיעה אל הנער ועקצה את רגלו. ביללה הפיל הנער את האבן. היונה נצלה. עפה ופרחה לה. "תודה לך, ידידתי הקטנה", אמרה. "הפעם הצלת את את חיי".

גלגל חוזר בעולם

הוא בקושי ראה את הזקנה עומדת בשולי הכביש, אבל אפילו באור הקלוש של שעות בין הערביים, הוא הבחין בנואשות שלה לעזרה. הוא עצר את מכוניתו לפני המרצדס שלה, יצא והתקרב לעברה. על אף החיוך שעל פניו, הזקנה דאגה. אף אחד לא עצר בשעה האחרונה. האם הוא יפגע בה? הוא לא נראה בטוח כל-כך, הוא נראה עני ורעב. הוא יכול לראות שהיא חוששת מפניו. העמידה שלה בקור הזה... הוא ידע איך היא מרגישה, זה היה רעד שרק אימה יכולה להביא לה. "אני פה לעזור לך גבירתי" הוא אמר, "למה שלא תחכי באוטו? חם שם ונעים, אגב, אני ברייאן אנדרסון".

פנצ'ר בגלגל היה כל הסיפור, אבל עבור אישה מבוגרת, זה היה מספיק קשה. ברייאן זחל מתחת לאוטו, מחפש מקום לחבר את הג'ק, הוא נשרט בברכיים מספר פעמים, אך בכל זאת המשיך, לאחר זמן קצר הוא החליף את הגלגל, אבל הוא התלכלך, וידיו כאבו.

תוך כדי הברגת הברגים בחזרה, היא פתחה את החלון והחלה לשוחח איתו, היא אמרה לו שהיא מסנט לואיס, והיא רק עברה באזור. היא לא הפסיקה להודות לו על שנחלץ לעזרתה. ברייאן רק חייך וסגר את תא המטען שלה. האישה שאלה כמה היא חייבת לו.

כל סכום שהיה אומר לה, היה מקובל בעיניה, שכן היא כבר דמיינה את כל הדברים הנוראיים שהיו עלולים לקרות לה, לו לא היה עוצר. ברייאן לא חשב אפילו פעם אחת על קבלת תשלום, זו לא הייתה עבודה בשבילו. הוא עצר לסייע לאדם במצוקה, ואלוקים יודע שיש הרבה אנשים בעבר שנתנו לו יד, וסייעו לו, כשהיה זקוק לכך.

כך הוא חי כל חייו, ואף פעם לא עלה בדעתו לנהוג אחרת. הוא אמר לה שאם היא באמת רוצה לגמול לו בחזרה, אז שבפעם הבאה שהיא תראה אדם הזקוק לעזרה שהיא תסייע לו ותיתן לו את העזרה לה הוא זקוק. "ותחשבי עלי" הוא הוסיף.

הוא חיכה עד שהיא התניעה ונסעה. זה היה יום קר ומדכא, אבל הייתה לו הרגשה טובה כשהתקדם לעבר הבית שלו, נעלם אל תוך החשיכה. כמה קילומטרים בהמשך הכביש האישה ראתה בית קפה קטן והיא נכנסה לאכול משהו ולהתחמם מעט, לפני שתעבור את כבדת הדרך האחרונה בדרך לבית שלה. המסעדה הייתה אפלולית ומלוכלכת, בחוץ היו שתי משאבות דלק ישנות, כל הנוף היה מוזר עבורה ולא מוכר.

המלצרית פנתה אליה, והביאה לה מגבת נקייה לייבש את השיער הרטוב שלה. היה לה חיוך מתוק, כזה- שאפילו עמידה על הרגליים במשך כל היום, לא היה יכול למחוק. האישה הבחינה בכך שהמלצרית הייתה כמעט בחודש השמיני להריונה, אבל היא לא נתנה לכאביה ולמתחיה לשנות את יחסה. האישה הזקנה חשבה לעצמה איך אדם שיש לו כל-כך מעט, יכול להיות כזה "נותן" לאדם זר. ואז היא נזכרה בבריאותן. כשסיימה את ארוחתה, היא שילמה עם שטר של 100 דולר. המלצרית מיהרה להביא לה את העודף המגיע לה, אך האישה הזקנה נעלמה מעבר לדלת, וכשהמלצרית שבה, היא כבר לא נראתה, המלצרית התפלאה לאן יכלה האישה ללכת, ואז היא הבחינה שדבר מה שהיה רשום על המפית.

דמעות עמדו בעיניה כאשר היא קראה את דברי האישה: "אינך חייבת לי דבר, גם אני עמדתי במצבך מישהו פעם סייע לי, באותו אופן בו אני מסייעת לך, אם את באמת רוצה לגמול לי בחזרה, כל מה שעליך לעשות הוא לא לתת לשרשרת האהבה הזאת להינתק על ידך". מתחת למפית היו מונחים ארבעה שטרות נוספים של \$100

היו שולחנות לפנות, קעריות סוכר למלא, ואנשים לשרת, אבל המלצרית הצליחה לעבור עוד יום. כשהיא שבה הביתה מהעבודה, ושכבה לישון אותו לילה, היא חשבה על הכסף, ועל מה שהאישה הזקנה רשמה. איך היא יכלה לדעת כמה היא ובעלה זקוקים כל-כך לזה? עם התאריך המשוער ללידה בחודש הקרוב, זה היה יכול להיות קשה ביותר. היא ידעה כמה בעלה דואג וכשהוא ישן לידה היא נישקה אותו ברכות ולחשה בקול שקט, "הכול הולך להסתדר. אני אוהבת אותך, בריאותך אנדרסון".

שלח לחמך על פני המים

המעשה הזה סופר על-ידי אחד ממגידי המישרים ואומת עד תומו. את שמות גיבוריו לא קיבלתי רשות לפרסם, אך אין ספק כי מדובר באחד הסיפורים המדהימים ביותר ששמעתי מעודי. חברון גרנביץ, אחד השרברבים בעיר החמן לתיקון נזילת מים בדירה. הוא החל להרים מרצפת אחר מרצפת וככל שהעמיק יותר בניסיון למצוא את התקלה, הלך והבין כי הצנרת רקובה מהיסוד. עבודה רבה ממתינה לו ובעל הדירה יאלץ לשלם ממון רב. כשעה לאחר שהייה בדירה, הביו השרברב כי בדירה מתגוררים אלמנה וששה יתומים קטנים. הדלות והעוני זעקו מכל מקום. צער רב נצטער בעל המקצוע ולא ידע כיצד להציג לבעלת הדירה את בעיית האינסטלציה- ובעיקר את מחיר התיקון מרקיע השחקים. לאחר מחשבה, גמלה בליבו ההחלטה, כי את עלות כל החומרים והעבודה יישא בעצמו ובזאת יקיים מצוות צדקה למהדרין ובפרט שמדובר באלמנה ויתומים. שבוע ימים שקד השרברב על מלאכתו, הרים את כל מרצפות המטבח וחדר האמבטיה, הניח צנרת חדשה ולבסוף סיים את עבודתו על הצד הטוב והמקצועי ביותר. כשהוא ארז את כלי עבודתו, נגשה אליו האלמנה בחשש, חיל ורעדה, וביקשה לדעת כמה מגיע לו על העבודה. "את לא צריכה לשלם כלום", ענה לה כלאחר-יד. "הבניין שייך לפרויקט שיקום שכונות, וכבר הגשתי טופסי בקשה לעירייה. בעוד שבוע אקבל מהם את הכסף", אמר בהחלטיות, מבלי להניד עפעף. האלמנה הנבוכה הנהנה בראשה. היה לה נוח להאמין לסיפור והיא הודתה לו מקרב-לב. שנים רבות חלפו. השרברב התמקצע והפך לקבלן גדול לבניה ואינסטלציה. לפני מספר חודשים רכש מגרש ברמת-גן והתכוון להקים עליו בניין דירות. הוא סבב בכמה מקומות, לשם קבלת הצעת מחיר לחומרי הבניה, ולבסוף לקח לעצמו פסק זמן בכדי לעיין בהצעות-המחיר בכובד-ראש, לפני שיקבל החלטה.

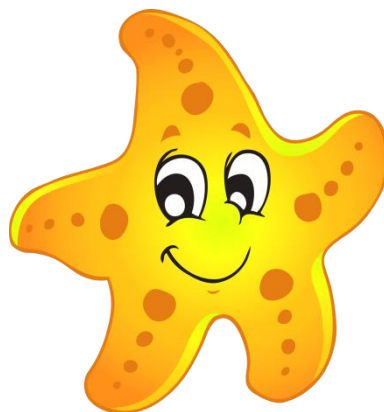
יום אחד, בעודו עומד במרכז המגרש עם אחד המהנדסים, נכנסו לאתר הבניה שתי משאיות טריילר עמוסות בחומרי בניה, וללא אומר ודברים החלו הנהגים ועזריהם פורקים את תכולתן. שרברבנו בעל החסד אץ-רץ לעבר הנהג והחל למחות ולהודיע כי הוא לא הזמין מאומה. הנהג עיין בטופסי הקבלות והודיע נחרצות כי ההזמנה בוצעה וכי הוא נשלח לפרוק כאן סחורה. לאחר דין ודברים הודיע הנהג כי את שליחותו הוא יבצע, הסחורה תורד מהמשאית לתוך המגרש - ואם יש טענות שיפנה למשרד המכירות. מתנשם ומתנשף הגיע מכובדנו למשרד. הוא טען בלהט כי קיבל סחורה שלא הזמין ואף לא שילם. הפקידה עיינה במחשב, ולאחר בדיקה מעמיקה בישרה לו כי לא רק שבוצעה הזמנה, אלא מופיע במחשב שהתשלום בוצע במזומן. "אם יש לך הערות תפנה לבעל הבית שיושב בקומה למעלה", סיימה את דבריה. בקומה העליונה, במשרד מעורר רושם, ישב בעל הבית. השרברב-קבלן שוב שטח את טענותיו, ביקש בדיקה והבהרות מדויקות לכל מה שקרה בשעתיים האחרונות. הבוס עיין שוב במחשב ופסק לו כי ההזמנה בוצעה והתשלום התקבל. לפתע הביט בעל הבית היישר לתוך עיניו והוסיף: "מופיע לי פה שאת התשלום ביצעה עיריית בני-ברק במזומן". מיודעינו לא ידע נפשו מתדהמה. "העירייה שילמה על ההזמנה שלי?" "שב, שב, ידידי", ביקש בעל הבית בחביבות. "אני כבר מחפש אותך עשרים שנה. אתה זוכר את אמי? את התיקון שביצעת ללא תשלום בדירתנו ושיקרת לה כי את עלות התיקון שילמה העירייה? הייתי אז ילד צעיר, אבל ידעתי שאתה משקר ולמעשה אתה גומל חסד עם אימי האלמנה. באותו רגע גמלה בליבי ההחלטה שיום אחד אני אגדל ואעשה הכול בכדי להחזיר לך כגמולך הטוב. מן השמים זימנו אותך לכאן, לקבל הצעת מחיר, ולי הייתה ההזדמנות 'לסגור מעגל'".

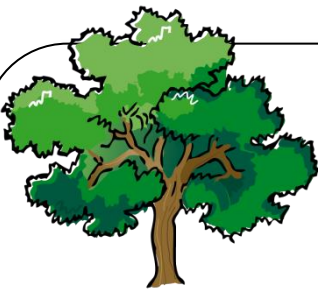

כוכב הים

איש אחד הלך על חוף הים. בעוד הוא הולך הוא רואה ילדה קטנה מרימה כוכבי ים שנתקעו על החוף חזקת אותם חזרה למים. הוא ניגש אליה ושאל "מה את עושה?.."

הילדה הקטנה ענתה: "כלום אתה לא רואה? אני מרימה כוכבי ים שנתקעו על החוף ומחזירה אותם חזרה למים!" האיש גיחך ואמר: "ילדה קטנה, את לא יכולה להציל את העולם. את ילדה קטנה ואת יכולה ללכת רק קילומטר וחצי בכל יום והחופים בעולם גדולים. את לא תצילי את אוכלוסיית כוכבי הים ולא תשפיעי על החיים של אף אחד!" הילדה הקטנה הרימה כוכב ים חזקה אותו בכל כוחה 10 מטר לתוך הים, ואמרה: "על החיים של כוכב הים הזה השפעת! אני יודעת שלהציל את כולם אינני יכולה אבל לכוכב הזה זה חשוב לכן החזרתי אותו אל בית גידולו. זה אולי מעט אבל זה כל מה שיכולתי לעשות בשבילו".

עדותו של אילן/סיפור עם מפי יהודי מרוקו

מעשה ברבי חיים בן-עטר, רב העיר סאלי הסמוכה לרבאט. יהודי אחד התרושש וירד מנכסיו. יצא מרבאט ונדד בערי מרוקו ועסק במה שעסק, עד שקיבל סכום נכבד שאפשר לו לחזור לעירו ולמצוא בה מחייתו. בדרכו חזרה לביתו עבר דרך העיר סאלי שבה היה לו חבר משכבר הימים. מכיוון שנזדמן לשם בערב שבת הזמין אותו חברו להישאר שבת בביתו. נענה לו היהודי ואף נתן לו כספו לשמירה עד צאת השבת. במוצאי שבת אחרי ה"הבדלה" ביקש היהודי את הממון שהפקיד בידי מארחו, אך זה כפר והכחיש בקול: "לא נתת לי שום כסף" אמר, עמד על דעתו, הזעיף את עיניו, הרים את קולו וקרא: "אינך מתבייש?! בביתי לנת ועל שולחני אכלת ולבסוף אתה כאן ומעליל עלי עלילות?!!" תבע ההלך את האיש לדין אצל רבנו חיים בן-עטר.

כאשר באו השניים אל הרב פנה למארח "יהודי זה תבע ממך את הכסף שהפקיד בידך בערב שבת?" השיב החבר: "לא היו הדברים מעולם. בודה הוא עליי עלילות דברים". כעת פנה רבי חיים ליהודי "אולי יש לך עד שיעיד שהפקדת ממוןך בידי חברך?" השפיל היהודי את עיניו והשיב: "לא היה עד בינינו. מתחת לעץ ישבנו שנינו ואני הוצאתי את צרור הכסף ומסרתיו לו". קרא רבי חיים בשמחה: "הרי זה טוב מאוד! גש נא לעץ והזמן אותו להעיד". היהודי שידע שרבי חיים הוא בעל-מופת, יצא אפוא לדרכו מבלי לערער על הדברים. כעבור רגע פלט הרב- "האיש שלנו בוודאי כבר הגיע אל העץ". "מה פתאום..?" השיב לו החבר המארח כלאחר יד- "עדיין רחוק הוא". העביר רבי חיים ידו על זקנו ואמר "קום והשב לו ליהודי, את כספו". כשראה את תמיהתו של זה על פניו, הוסיף ואמר "אם לא קיבלת ממנו כסף תחת העץ, מניין לך מקומו של אותו העץ?" מיד קם האיש להחזיר את הכסף לבעליו.

גן עדן

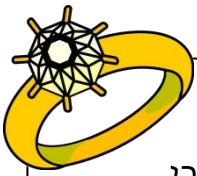
איש וכלבו מתו והגיעו לשמיים. במעלה גבעה לפנייהם היה שער מדהים, עשוי כולו מפנינה, זוהר באור השמש. כשהגיעו לשער ראו אדם יושב בפתח. "סליחה", פנה בעל הכלב, "היכן אנחנו נמצאים?" "בגן עדן" ענה האיש. "אפשר לקבל כוס מים?" שאל בעל הכלב. "בוודאי", ענה השומר שבפתח. "הכנס ואדאג שיביאו לך כוס מים צוננים". "האם החבר שלי יכול להיכנס גם הוא?" שאל המבקר. "אני מצטער", ענה השומר. "איננו מאפשרים לחיות מחמד להיכנס". האיש החליט לוותר על המים. הוא קרא לכלבו והם המשיכו ללכת. הדרך הפכה להיות דרך עפר, והם הגיעו לשער עץ שעמד בדרך ללא כל גדר סביבו. מעבר לשער היה איש שנשען וקרא ספר. "סליחה" קרא לו המבקר, "יש פה מים?" "בטח, היכנסו" ענה לו האיש. הם עברו את השער וניגשו לברז המים ושתו כאוות נפשם. "תודה. מה זה המקום הזה?" שאל המבקר. "גן עדן" ענה לו האיש. "זה מאוד מבלבל" אמר המבקר, "האיש שפגשנו קודם אמר לנו ששם זה גן עדן". "אתה מתכוון לרחוב המזהב עם שער הפנינה? לא. שם זה גיהנום", "ולא אכפת לכם שמתמשים בשם שלכם שם?" התפלא בעל הכלב. "לא", ענה האיש. "אנחנו רק שמחים שהם לוקחים אליהם את כל אלו שמוכנים להשאיר את חבריהם בחוץ".

הטבעת

נישאנו, בעלי ואני, לפני 15 שנה. המשפחות של שנינו עשו את כל מה שיכלו למעננו. כל צד הביא ככל יכולתו. נערכה לנו חתונה די יפה, ונרכשה עבורנו דירה סבירה. בסך הכול היינו שמחים ומאושרים. לפני החתונה הגיעה הסבתא של החתן לתת לי מתנה. היא הוציאה מהתיק קופסא קטנה עטופה. פתחתי אותה ובתוכה הייתה טבעת יהלום. לא הייתי צריכה להיות מומחית ביהלומים כדי להבין שמדובר כאן במתנה יקרה מאד. היה זה יהלום ע-נ-ק-י. לא ראיתי יהלום כזה מימי. כולם השמיעו קריאות התפעלות הסבתא אמרה לי שזו המתנה שלה לחתונה שלי. הסתבר לי שהסבתא רוכשת לכל כלה במשפחה תכשיט יקר מאד. כזה שהולך עם האישה כל חייה כדי שתזכור אותה. האמת שהסבתא הזו לא הייתה צריכה מתנה כדי שיזכרו אותה - היא הייתה אישה אצילה ומקסימה ומתוקה שכולם אהבו אותה ממילא. אבל מנהג הוא מנהג ומי אני שיחלוק עליו במיוחד אם הוא שווה 5000 דולר? כן, זה היה השווי של הטבעת. ומנין אני יודעת? מיד תדעו. תגובתו של אבי הייתה שזו שחיתות לענוד כזו טבעת כשאנשים רעבים מסתובבים ברחוב. מצד שני גם לי היו ייסורי מצפון לענוד כזו טבעת, וחץ מייסורי מצפון היו גם ייסורים אחרים שרק אישה תבין. הטבעת הייתה גדולה עלי. כל אישה יודעת כמה מעצבן זה הרווח בין הטבעת לאצבע. זה פשוט משהו שמסיח את דעתך, וכל הזמן אתה חייב לחוש את זה אם הוא עדיין נמצא שם. במשך כל החתונה הידקתי את הטבעת שוב ושוב, ובגלל שנוספה אליה גם טבעת נישואין היו לי שני טבעות למשש באותו מחיר. בעצם, במחשבה שנייה, לא ממש באותו מחיר. החתונה עברה. ימי ה"שבע ברכות" היו נפלאים ומדהימים. את השבת עשו שתי המשפחות אצלנו. ארוחת ליל שבת הייתה נפלאה עם השירים והדרשות וכך גם למחרת. לאחר ארוחת השבת הלכנו קצת לטייל רגלית בטיילת. לאחר מכן אכלנו סעודה שלישית שנמשכה עד למוצאי השבת. השבת הסתיימה, ואז פתאום הסתכלתי וראיתי לחרדתי שהטבעת לא על האצבע. התחילה מהומה קטנה ובעלי אמר "אני ארוץ לחפש בבית. יכול

להיות ששכחת את זה בחדר". חיכיתי במתח, כוססת ציפורניים. משהו בליבי אמר שייתכן והוא לא ימצא אותה. המשהו הזה נבע מהעובדה שידעתי שהטבעת הייתה קצת גדולה עלי, ונזכרתי שפשוט זמן רב מדי לא מיששתי אותה. אשר יגורתי בא לי. בעלי חוזר: "הטבעת לא נמצאה". "חיפשת בארון?" "במגירות?" בקיצור, הוא חיפש בכל מקום שניתן לחפש והטבעת לא נמצאה. בשלב זה, לא היה איש במשפחה, שלא ידע שאבדה הטבעת בשווי 5000 דולר. (והנה התשובה מאיפה אני יודעת את השווי. כשמאבדים דברים יקרים ישר אומרים כמה הם שווים, זה נכון לא רק לגבי תכשיטים. גם לגבי דברים אחרים אתה פתאום אנשים מוציאים הכל. השוויגער (החותנת) עלתה אלינו לחדר ולבושתי ולחרפתי החלה יחד עם עוד כמה דודות נחמדות לחפש בכל המזוודות ולחטט בחפצים האישיים שלנו. אחרי חיפוש שארך אולי שעה, החלו כולם להעלות רעיונות היכן היא נעלמה. כאן העזתי לספר שהטבעת הייתה קצת גדולה עלי וכמובן לשמוע מיד את הדודה שאומרת "אז למה לא אמרת את זה בהתחלה?" ולענות "דווקא כן אמרתי?" והנה המתח מתחיל. בשחזור שעשינו עלה, כי קרוב לוודאי הטבעת נפלה בחוף הים, כך שלחפש אותה זה

זה כמעט כמו לחפש יהלום בערימה של חול, וכמה שהיהלום גדול ככה גם החוף בנתניה. קשה להצביע על הרגע שזה התחיל. מאז הפרצופים של כולם נראו לי חמוצים. בליבם חשבו איך נתתי לעצמי לאבד כזו טבעת. גם אם לא צעקו עלי זה היה רשום להם במודגש על הפנים. חזרנו אני ובעלי חפויי ראש הביתה. בעלי ניסה להתלוצץ ולפזר את האווירה הקשה אבל אני הפלתי עליו את כל הכעס שחשתי כלפי עצמי. הוא התנצל והתנצל ולא עזר לו כלום. אני הייתי פגועה עד עמקי נשמתי גם מהכאב על אובדן הטבעת וגם על כך שהאשמה נפלה עלי. בעלי הוא ניחם אותי והסביר לי שאני לא אשמה אלא כל מי שאמר לי לענוד את הטבעת למרות שהייתה גדולה עלי. בעיקר את עצמו האשים. הוא ניסה ליטול את האשמה על עצמו, עד שבסוף הלילה הודיתי ביני לבין עצמי שאם זה היה מבחן הוא עבר אותו בהצלחה. במשפחה שלו, בכל פעם שנפגשנו זה ריחף באוויר. היו כל מיני דקירות קטנות שעשו

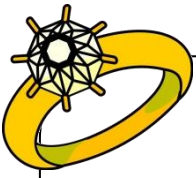
את החיים שלי לבלתי נסבלים ממש. אני לא מאשימה אותם אבל מסתבר שכשמישהו נכשל, בעיקר באבדן של משהו ששווה יותר יקר, זה עולה לו ביוקר הרבה יותר מהסכום. יחד עם הטבעת אבדה כל ההערכה ואהבה שחשו אלי - כאילו נמאסתי עליהם. כמה כבר אתה יכול לאהוב מישהו חסר אחריות כזה שמסוגל לאבד משהו בשווי 5000 דולר? מה היא ילדה קטנה? אי אפשר לצפות ממנה לשמור על דבר יקר ערך שכזה?

עברו עלי חדשים ארוכים ועצובים מאד. חשתי שלעולם לא אוכל להחזיר את הערכת המשפחה. אבדן הטבעת גרם לאיזה "סטמפל". חותמת המעידה עלי שאני לא אחראית ואי אפשר לסמוך עלי, וחץ מזה שאני סתם אחת מעצבנת שמאבדת יהלום יקר כזה.

השיא היה בקטע מסוים שקנינו איזה אגרטל יקר, ואחד האחים אמר לבעלי "עדיף שאתה תסחוב את זה, אתה יודע". הוא אמר את זה בפני כולם ואני התפרצתי כפי שלא התפרצתי מעודי ואמרתי שאני לא דורכת יותר בבית הזה ושופכים את דמי. ועוד הרבה דברים אמרתי שהבהילו אפילו אותי.

ואז הגיעה תקופה של מריבה שבעלי המסכן ניסה כל הזמן לפשר. הוא לא ממש שיתף אותי בזה אבל הבנתי שהוא עצמו התעמת עם אחיו והודיע להם שאם ימשיכו לעשות לי צרות הוא יתנתק מהמשפחה. אחר כך בא פיוס שהיה בעצם פגישה שכולה אי נעימות בה השויגער התנצלה ובהסבירה שלמעשה היא הכי אוהבת אותי מכל הכלות ואני עניתי בחזרה שתמיד הרגשתי את זה וכל הדברים הבלתי נעימים שבדרך כלל נאמרים בכל מיני משפחות. אבל העניין הזה עייף אותי לחלוטין. כביכול שרר שלום אבל היה זה שלום קר. אני חשתי מובסת. כאילו ידעתי שאפסו סיכויי ובחיים לא יאהבו אותי ולא יעריכו אותי.

המפנה הגיע ארבעה חדשים לאחר מכן. אנחנו התחתנו יומיים לאחר חג השבועות, ובעלי הלך כמנהג בני הישיבה עם "פראק" בגד שנוהגים ללכת איתו רק בחגים. וכמובן בחתונה ובימי שבע הברכות. ראש השנה מגיע. בעלי שולף את הפראק מהארון לובש אותו ושואל אותי אם זה עדיין מתאים לו, ואז הוא מתחיל לטפוח על הלב שלו. נבהלתי. חשבתי שקרה לו משהו. הוא שולח

את היד לתוך הכיס של הפראק, ואז הוא מוצא שם משהו, את הטבעת שלי אלא מה. הסתכלנו בטבעת במשך כמה דקות בלי לומר מילה ואני זוכרת מה הוא אמר "אני בהלם. אני שמתתי את זה כנראה בפראק שלי. ישבנו זה מול זה ואני פשוט בכיתי. מהתרגשות ואולי מהמתח שפתאום נפרק לו ממני. הוא התקשר מיד לאימא שלו והודיע על מציאת הטבעת ואז החלה עלייה לרגל אלינו הביתה ההורים שלו והאחים שלו שבחנו את הטבעת, ולבסוף הסבתא והסבא בכבודם ובעצמם שהגיעו והביעו את שמחתם. כולם נשמו לרווחה וכמובן ביקשו סליחה שהאשימו אותי בחוסר אחריות, וממש באותה נשימה נזכרו כולם שאיך לא חשבו מיד שזה אצל בעלי, הלא הוא היה ידוע כשכחן כל ימיו ואי אפשר היה לסמוך עליו. בעלי אולי קצת נעלב אבל השמחה על מציאת הטבעת איזנה אותו.

מרגע זה ואילך, עד היום הזה, הפכתי למלכה של המשפחה. כולם הבינו שטעו, ואני בן אדם אחראי שמעולם לא איבד דבר. אני הרגשתי בשמים כי פתאום נחתו עלי טונות של אהבה והתנצלויות שבכל חיי לא קיבלתי. ובעלי, גם אם קצת נפגע מהאשמה שהוטלה עליו הוא די שמח בשבילי, מה עוד שהוא הרוויח אישה מרוצה ושמחה בחלקה, אווירה טובה ולשלום בית בינינו למשך כל החיים. אבל הסיפור עדיין לא נגמר.

בכל הזדמנות הייתי עוקצת אותו עם הטבעת הזו. אם זה היה בכסף שהעדפתי שלא יחזיק אצלו בסכומים גבוהים ואם בסתם דברים שצריך לסמוך על מישהו. הייתי אומרת לו "עדיף שתיתן לו שמישהו אחר ייקח את זה, אתה יודע, שלא יאבד בארגז חול". המילה "ארגז חול" הפכה לאיזה מטבע לשון בינינו שבה הייתי משתמשת כדי לרמז לו. אני נורא מתביישת לספר את זה אבל אני חושבת שהרבה אנשים משתמשים בכל מיני חולשות כדי לפגוע באנשים היקרים להם, ולצערי עשיתי את זה.

בעלי סבל בשקט ולא התלונן. היו פעמים שראיתי כאב על פניו בשעה שאמרתי לו והייתי מתחרטת ומפייסת אותו אבל מלבד זאת הוא כמעט ולא התלונן.

החיים שלנו עברו בסדר. נולדו לנו שבעה ילדים מקסימים וטובים שאוהבים את ההורים שלהם ומכבדים אותם. כולם גדלו וידעו בעל פה את הסיפור על הטבעת שכולם חשבו שאימא איבדה בחוף הים ובסוף התברר שאבא המפוזר שכח בפראק שלו.

עוברות חמש עשרה שנים. הטבעת עדין שמשה אותי בשמחות רצינות חיכתה אותי במחמאות. אך יום אחד עלתה לי מחשבה להחליף את הטבעת בתכשיטים אחרים. רציתי לעשות זאת כהפתעה לבעלי ופניתי לשויגער שתספר לי היכן הייתה סבתא קונה את התכשיטים. היא אמרה לי את השם של הסוחר- תכשיטן ידוע, ואני הלכתי אליו בהזדמנות הראשונה. הגשתי לו את הטבעת ואמרתי לו "היא נקנתה אצלך ואני רוצה שתעריך לי אותה". הוא בוחן את הטבעת ומשמיע שריקת התפעלות ואומר "זה יהלום יפה ומקסים. הוא עולה המון כסף, יותר מששת אלפים דולר ולא אכפת לי להחליף אותו במה שתרצי, אבל רק סתם כך בשביל ההשכלה - היא לא נקנתה אצלי". אני אומרת לו "מה לא נקנה אצלך- וכאן נקבתי בשמה של הסבתא. הוא אמר "נכון, היא באמת נהגה לקנות אצלי את כל התכשיטים אבל תכשיט כזה בחיים לא מכרתי. כנראה את זה היא קנתה במקום אחר". הגעתי הביתה והחלטתי לחפש קצת בתיבת התכשיטים. שם בתחתית כפולה היו כל מיני מסמכים ותעודות של התכשיטים. חיפשתי את התעודה של התכשיט הספציפי הזה, וגיליתי אותה עד מהרה. התכשיט באמת לא נקנה אצל אותו הסוחר אלא בחנות מפורסמת ויוקרתית. המחיר אכן היה 5000 דולר והבנתי פרט נוסף שכנראה המחיר עלה מאז עם השנים. אבל אז, לפתע משך את עיני משהו שאולי הייתי מפספסת אותו.

המתנתי שבעלי יחזור מעבודתו. ליבי דפק כמו מכונה. הוא הגיע. סיפרתי לו שחשבתי להחליף את הטבעת ושהלכתי לסוחר התכשיטים שסבתא הייתה רוכשת אצלו והוא אמר שהתכשיט שווה 6000 דולר. יופי אמר בעלי "הרווחנו". "כן" אמרתי "אבל הסוחר אמר שלא הוא מכר אותו. התכשיט נקנה במקום אחר". "נו, יכול להיות", אמר בעלי. אתה אומר לי שיכול להיות שהסבתא "קנתה דווקא את התכשיט שלי במקום אחר?"

מה הבעיה שלך?" הוא שואל ודמעות החלו לזלוג מעיני. "הבעיה" אני אומר לך מה הבעיה שלי אמרתי, שבמשך חמש עשרה שנה אני לא משערת איזה בעל נפלא וטוב לב יש לי, שבכלל לא מגיע לי. עשית את זה בצורה הכי מקסימה ונפלאה שאפשר. אני איבדתי את הטבעת ואתה הלכת בשקט, לא יודעת איך עשית את זה, לקחת הלוואות וקנית לי... טבעת חדשה. לא אל תתחמק, אמנם עשית את זה בצורה הכי אלגנטית וחלקה שניתן. מצאת את אותה הטבעת בדיוק, וגם באותו מחיר, אבל דבר אחד שכחת..." את ה..."תאריך" וכאן הנחתי מול עיניו את המסמך עם תאריך הקנייה. "יד אלול. אולי אתה שכחת אבל אני עדיין זוכרת שהתחתנו בט' סיוון. סבתא שלך קנתה את הטבעת עוד לפני החתונה. כך שבכל מקרה, הטבעת הזו נקנתה לפחות ארבעה חדשים אחרי שקיבלתי את המקורית. התאריך הסגיר אותך". אמרתי לו ופרצתי בבכי תמרורים. קשה לי לתאר את המחשבות שעברו לי בראש. איזה צעיר שלוקח על עצמו הלוואה של 5000 דולר כדי לגרום למשפחתו להאמין ש הוא אשם בכל הסיפור. ידעתי שאני האישה הראשונה שקיבלה מתנה כזו. אני לא מתכוננת לטבעת אלא לחמש עשרה שנים של אשמה שהועברה ממני אליו. ועוד איך הועברה. עד היום אני מתכווצת כשאני נזכרת עד כמה פגעתי בו בדיוק בנקודה שאסור היה לי לפגוע. בדיוק בנקודה שהוא היה הכי גדול בה. הוא ישב וסיפר לי את כל התלאות שעברו עליו כדי לשלם את הכסף. הוא הסביר לי שהבין שלא יוכל לנקות את האווירה ביני לבין משפחתו אם אלה לא יאמינו שאני לא איבדתי את הטבעת. לקח לו שנים להחזיר את ההלוואה ובעיקר היה קשה לעשות זאת עם ההשתלחויות שלי אבל דווקא הן היו מזכירות לו את מה שהרוויח- אישה שמחה, שקט נפשי ושלווה בית.

יהודה אטלס

יש לי חבר, קוראים לו אלי, שבכל הדברים הוא נורא דומה לי.
כשאני רוצה דווקא בג'ולים גם הוא בא לשחק. כשהוא רוצה לטיל- גם לי
מתחשק.

כשהוא עצוב או שמח- תכף גם אני ותמיד אנחנו בשולם ואין בכלל עניינים.
כל כך אנחנו דומים, אני ואלי, אחד לשני, עד שלפעמים נדמה לי שהוא- זה
אני.

יש לי חבר אחר, קוראים לו אדר, שהוא ואני לא מסכימים בשום דבר.
אם אני רוצה שקט- הוא תכף צורח. אם אני אומר משהו- הוא מיד מתווכח
תמיד הוא אוהב דברים שאני שונא, בקיצור, לשנינו יש אופי שונה.
לפעמים זה מרגיז, לפעמים זה מעצבן, אבל בעצם- זה הרבה יותר מעניין.

הבור

פעם הלך משה לבדו בלילה ולפתע נפל לבור עמוק. צעק משה לעזרה בכל כוחו. לפתע הגיע רבי, צעק משה לרבי בבקשה עזרה. הרבי הסתכל לעומקו של הבור זרק למשה ספר תנ"ך ואמר לו להתפלל כך שאלוהים יציל אותנו, והלך לדרכו. המשיך משה לקרוא לעזרה ולפתע הגיע רופא, משה צעק לעבר הרופא לעזרה, אך הרופא שנבהל מעומקו של הבור, זרק למשה תרופות ואמר: "אם תחלה בבור תיעזר בתרופות". וגם הסנדלר בא זרק לו נעליים חדשות, וגם הקצב שזרק לו בשר טרי. משה כמעט שם סוף לחייו ברוב ייאוש. לפתע הגיע חברו הטוב ביותר שהיה חסר מקצוע, הסתכל החבר לתוך הבור ולהפתעתו של משה קפץ פנימה. התחיל משה לצעוק לעבר חברו "למה קפצת לבור, עכשיו שנינו נמות".

אך החבר הביט במשה ואמר לו: "אתה חברי הטוב, נפלת לבור הנורא הזה אבל אני כבר הייתי בתוך הבור הזה ואני יודע את הדרך החוצה, בוא אחרי". כך הוציא החבר את משה מחוץ לבור. ומזה כדאי שתלמדו שעזרה בזמנים קשים לא תבוא משום ממוחה, היא תבוא מהחברים הכי טובים. אז תקשיבו להם ותראו שהכל נראה אחרת.

ברית הידידות

ברית ידידות, חברות ונאמנות ללא גבול הנה דבר מופלא והגון. אך חברים טובים אינם נמדדים בסתם מצבים. החברות הטובה ביותר נמדדת בשעת מבחן, בעת צרה או שמחה. מי שיושיט אז יד לזולתו, יוותר על שלו ויסייע לחברו ראוי להיקרא חבר נאמן ובן ברית.

בחצר ביתו של האיכר רבצו להן שני כלבים מאותו גזע מובחר - לשניהם כתמים חומים על הגב ועל הצוואר. שני הכלבים חומי ובוקי היו ידידים וגן בני אותה משפחה - בני דודים. תמיד הסתובבו יחד ועתה השתזפו להם בנחת. השמש ממעל חיממה את שני הכלבים וכטוב ליבם פתחו בשיחת רעים. "מה תאמר על השמש הנוחה?" פתח האחד בתנוחת מנוחה. "אין כמוה משובחת וטובה, אני בשמש משתזף באהבה. יודע אתה מה ידידי הכלבלב? פנה בוקי אל רעהו, "מהרהר אני רבות בתכונותינו, אני חושב שבין כל בעלי החיים אין נאמנים כמו הכלבים". "נכון מאוד" אמר חומי. "זה לא מכבר שמעתי איך אדוננו האיכר משתבח בפני חבריו שהכלב עדיף אפילו מן האדם!" "האמנם? האם כך אמר האיכר?" לא האמין חומי. "כך בדיוק" טען בוקי. "אבל למה אתה מתפלא? אתה לא יודע שזה לא סוד? כל בעלי החיים ביער יגידו לך שהחברות של הכלב היא נאמנה". הרעיון מצא חן בעיני חומי שהזמין את חברו לטיול משותף. "הבה ונצא אל היער ונערוך משאל, נשמע מה חושבים החיות על הכלבלב, האם בעיניהם הוא מרומם ונבדל". בתחילה פגשו בנמר ומיד הציגו בפניו את השאלה: "מיהו לדעתך הנאמן ביותר בין החיות ואולי גם בין הבהמות והעופות?" "בוודאי שהכלב" השיב הנמר בלי היסוס, "הכלב נאמן לאדם אפילו יותר מהסוס". חיוך התפשט על פניו של חומי ושביעות רצון נראתה על פניו של בוקי. הם הודו לנמר ובדרכם המשיכו אל עומק היער שם פגשו את האריה והדוב, את הארנבת, השפן והקיפוד. בפני כולם הציגו את אותה שאלה וכולם השיבו את אותה התשובה. שני הכלבים הביטו זה בזה בגאווה, כל החיות מודות שהכלבים הם הטובים מכולם. חזרה אל חצרו של האיכר צעדו ותכננו לחזור להשתזף שוב בשמש.

בעודם רובצים ובמוחם מחשבות התרוצצו, קם פתאום בוקי הכלב ואמר לחומי בקול שבקע מהלב: "אני חושב לעצמי חומי שאם הכלבים הם הידידים הנאמנים ביותר לאדם, הרי שאנחנו צריכים להיות בנינו החברים הטובים ביותר בעולם". "זה נכון ומדויק" השיב חומי "עלינו לכרות ברית ידידות". מיהרו שני הכלבים לעמוד על רגליהם, הרימו את כפותיהם הקדמיות ונשבעו בפיהם: "אנו, בוקי וחומי נשבעים זה לזה לאהוב אחד את השני במשך כל החיים, נושיט יד זה לזה בעת שמחה וצרה נמהר להגיש עזרה". זה היה רגע מושלם כשהתחבקו חיבוק חם. לפתע נשמע קולו של הפעמון וראשו של האיכר נראה בחלון, בידו החזיק צלחת כחולה ובה עצמות שנותרו מהסעודה. "בבקשה כלבים חביבים" אמר האיכר בפנים מאירים שהקשיב לדברי הכלבים קודם לכן והשליך את הצלחת לעברם. אך אוי, מה קרה? לאן נעלמה הידידות המופלאה? שני הכלבים הביטו בצלחת וזינקו עליה כחץ מקשת. כל אחד ניסה לטרוף כמה שיותר ולא ויתרו אפילו על פירור. בוקי דחף את חומי וחומי הלם בבוקי, הנביחות נשמעו עד חצר השכנים ולקול המהומה ברחו הארנבות והציפורים. והאיכר שרלב את ראשו מהחלון ופנה אל שני הכלבים: "כלבלבים, היכן האבירות? להיכן נעלמה לה ברית הידידות? האם לא תדעו שחברות אמתית נמדדת לא בדיבורי סרק והבל? ברית נאמנות נמדדת רק במעשים, בדאגה כנה ובחלוקת רווחים". שני הכלבים הביטו זה בזה מבוששים ושמטו את העצמות נכלמים. אכן, בבת אחת הבינו כי חברות אמת נמדדת רק במעשים.

הירושה הטובה ביותר

לפני שנים רבות, היה אדם עשיר ומכובד. היו לו שדות, כרמים, צאן רב, בית גדול ואלף זהובים. אבל עושרו העיקרי היה עשרת בניו המוצלחים ועוד עשרה חברים טובים. העשיר חי את חייו בשלווה ורק דאגה אחת הטרידה את מנוחתו: "מה יהיה לאחר פטירתי מן העולם?" חשב העשיר בדאגה, "האם חס וחלילה יריבו בניי על הירושה? האם יצליחו לשמור על השלום ללא קנאה ותחרות?" היה חשוב לו מאוד שבניו יישארו נאמנים אחד לשני גם לאחר מותו. לכן, באחד הימים הוא קרא אליו את עשרת בניו ואמר להם: "בני היקרים! אין אדם שחי לעולם וטוב לאדם שיחשוב על חלוקת ירושתי כל עוד הוא חי ובריא. אני מאוג לא רוצה שיהיו ביניכם חילוקי דעות על הירושה לאחר פטירתי". ענו הבנים בקול אחד: "מה זה תדבר, אבינו! אלוקים יארך את ימיך ושנותיך בטוב ובנעימים! אבל גם לאחר מאה ועשרים שנותיך, חלילה לנו מלריב על הירושה!" העשיר שמח מאוד על תשובת ילדיו אבל מכיוון שהיה אדם חכם, ידע שאף שכוונותיהם טובות, יכול להיות שבשעת ניסיון לא יעמדו בפיתוי ולכן אמר להם: "כמה אני מאושר לשמוע מכם דברים יפים אלו ובכל זאת החלטתי לחלק חלק מרכושי בחיי. יש לי 1,000 זהובים ואני רוצה לחלק אותם ביניכם, 100 זהוב לכל אחד כך שתוכלו לפתוח עסק משלכם ולהתחיל להרוויח כסף לפרנסתכם. חזרו אלי בעוד שנה ואני אתן לכם את הכסף". הבנים הודו לאביהם ונפרדו ממנו. האב חיכה ליבול מבורך בשנה הזאת. הוא קיווה שיוכל להרוויח עוד זהובים, אך השנה הייתה שנת בצורת קשה. בנוסף לזה, פרצה מגפה בעדרו של העשיר ורב הצאן מת. הצרות האלו גרמו נזקים גדולים לעשיר, הוא היה מוכרח למכור את כל רכושו בשביל לשלם את החובות שלקח כדי לקנות עוד שדות. למרות מצבו הקשה הוא שמר על 1,000 הזהובים שהבטיח לבניו ולא נגע בהם. אך הצרות רדפו אחריו ובסוף השנה היה מוכרח להשתמש בחל מהסכום. כשבאו אליו הבנים שוב, היו בידיו 950 זהובים בלבד. הוא חילק לתשעת בניו הגדולים 100 זהובים לכל אחד ונפרד מהם לשלום. עתה הוא נשאר עם בנו הצעיר. הוא

פנה אליו בדמעות ואמר: "בני היקר והאהוב! אתה יודע אילו צרות עברו עלי השנה? איבדתי כמעט את כל רכושי ועכשיו נותרו לי רק 50 זהובים וגם מהם אני מוכרח לקחת לי 30 כדי לשלם הוצאות דחופות. אני מבקש ממך, קח את 20 הזהובים הנותרים ומחל לי, הרי אני יודע שליבך הוא לב זהב!"

לבן הצעיר היה קשה לראות בצערו של אביו הזקן, הוא חייב את אביו ואמר לו בחום: "אל תדאג אבי. אין בליבי עליך כלום. אמנם לא אוכל לפתוח עסק בעשרים הזהובים האלו, אך גם אותם לא היית חייב לתת לי ועליהם אני אסיר תודה לך!" האב התרגש מאד מדברי בנו ואמר לו: "בני, אכן צדקת. לא תוכל לפתוח עסק רק בעשרים הזהובים. אבל יש בדעתי להוריש לך עוד משהו ששווה יותר גם מאלף זהובים. אני מוריש לך את עשרת חבריי הטובים אליהם תוכל לפנות בכל עת והם ישמחו מאוד לעזור לך. אתה עוד תראה בני שגדולה הירושה שהורשתי לך יותר מאשר ירושת אחיך".

לאחר זמן קצר נפטר האב. בתום ימי האבל פנו תשעת האחים הגדולים כל אחד לדרכו. הם הקימו בתי עסק בכספי הירושה והתחילו להרוויח. רק האח הצעיר לא יכול היה לעשות כמותם. את הכסף שקיבל היה מוכרח לבזבז על צרכי ביתו והגיע הרגע שנשאר לו רק זהוב אחד. עתה נזכר הבן בדברי האב על עשרת חבריו. "מה אעשה?" חשב הבן, "הרי לא אבקש מהם נדבות!" והחליט שבכל מקרה כדאית הירושה של אביו כדי להשקיע בה את הזהוב הבודד שנשאר לו. הוא הכין סעודה גדולה והזמין אליה את חברי אביו.

החברים באו בשמחה ונהנו מאוד מהסעודה המשובחת. הם נזכרו בערגה איך היו נפגשים עם חברם המנוח ובכל הטובות הרבות שעשה להם בחייו. "מכל בניו של חברינו, רק הבן הזה זוכר אותנו" הם אמרו אחד לשני, "הרי הוא לא עשיר ולא חמל על כסף ועשה לכבודנו כזאת סעודה יפה. אנחנו חייבים לעזור לו. בואו ניתן לו כל אחד פרה שעומדת להמליט וסכום קטן של כסף וכך יוכל להתפרנס בכבוד". ואכן החברים קיימו את החלטתם ושלחו לביתו של הבן הקטן את מתנותיהם. ברכה שררה על עדרו הקטן של הבן, הפרות המליטו עגלים ועדרו גדל במהירות. עבר זמן והבן התעשר אף יותר מאחיו שקיבלו ירושה גדולה. עתה הבין היטב את דברי אביו, אכן חברים טובים שווים יותר מזהב וכסף.

סליחה באיחור

הם היו חברים טובים, פעם. פעם... הוא ניסה להיזכר מתי. חורפים רבים עברו מאז זה בטוח, נזכר שהם הכירו ביום הראשון בישיבה קטנה. היה לחברו חיוך שובב והוא עזר לו לסחוב את החפצים. "אתה לא נוגע במזוודות, אתה שומע?" אמר לו בחיוך. הוא היה קטנצ'יק וחברו היה גברתן למדי, הם דיברו בלילה, בחצר על המטרות שלהם בחיים. לראשונה מצא אדם שבאמת הבין אותו והתמלא תחושה של אושר.

היו אלה ימים יפים אבל מים רבים עברו מאז והרבה דברים עכורים ביחד איתם, מרביתם באשמתו. עכשיו הם כבר לא נקראים חברים, הם אפילו נקראים יריבים. הוא לא רצה להתוודות- אבל הוא התגעגע, כל כך התגעגע. פעם נסע עד לדרום ועמד מול דלת ביתו במטרה לבקש סליחה. הוא עמד לנקוש וצר. ושוב, כמעט נקישה ועצירה.

אנשים עושים כל כך הרבה טעויות בחייהם והמעט שנדרש מהם הוא להתנצל. הוא מעולם לא ידע שזה קשה כל כך. זה הכריח אותו להכיר בכישלון שלו ולהודות כמה הוא היה מושחת. לבסוף הסתובב וחזר לעירו בנסיעה דוממת כשהוא נוהג מאחורי רכב שהזכיר לו "חבר את חסר". הוא תהה עד מתי יימשך משחק הכבוד הטיפשי הזה ולמה לכל הרוחות הוא עדיין משתתף בו. יום אחד החליט שדי, זהו הגיע הזמן להפסיק ולראשונה בחייו באמת נקש בדלת. אישה צעירה פתחה לו את הדלת ושאלה לשמו. הוא אמר לה. "בעלי השאיר לך מעטפה" אמרה. הוא פתח אותה, בתוכה היה דף שעליו נכתבו המילים הבאות: "חבר יקר, דע לך כי למרות הריב בינינו, מעולם לא חדלתי מלאהוב אותך, אבל רציתי שאתה תהיה זה שיעשה את הצעד הראשון. שתכיר בטעותך... בדיוק כפי שרצית אתה. כשבאת בפעם הקודמת, ראיתי אותך מבעד לחלון, התפללתי שתדפוק ולא דפקת. כשהסתובבת- רציתי לצרוח ולא הייתי מסוגל. הייתי קפוא. ואתה הלכת לך, משאיר חלל בליבי. אם אתה קורא מכתב זה- סימן הוא שהגעת שוב. רציתי רק שתדע שסלחתי".

"מתי בעלך חזר?" הוא שאל אותה. יש לי זמן לחכות. "בעלי?" היא גיחכה גיחוך מריר כזה, בלתי ברור. "בעלי נפטר, המעטפה הייתה בצוואתו".

תרומתו של כל אחד

כפי הידוע לכם, מכונת הכתיבה שלנו היא ממודל ישן, אף על פי כן היא פועלת די טוב.

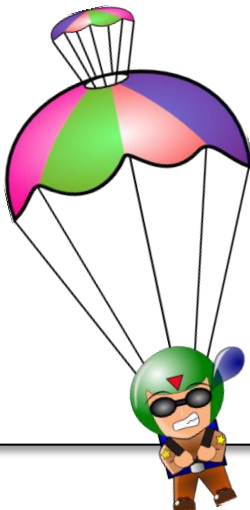
יש בה 44 מקשים הפועלים באופן המניח את הדעת, רק מקש אחד אינו פועל וזה מקלקל את השורה. לעיתים נראה כאילו הקבוצה פועלת כמכונת כתיבה זו, כלומר לא כל האנשים פועלים כיאות. אולי תאמר לעצמך - "אין זה משנה, שהרי אני אינני אלא אדם אחד ואם אינני עושה כלום גם לא אשבש כלום".

מסתבר שזה לא נכון. כנראה שבכל זאת יש לך חשיבות. הבסיס לכל קבוצה הוא שיתוף פעולה מלא של כל אחד עם כל אחד. לכן להבא, אל אחשוב שאתה רק אדם אחד שמאמציו אינם מוסיפים ואינם גורעים - זכור את מכונת הכתיבה שלנו.

מי מקפל לכם את המצנח?

צ'רלס פלאם, בוגר המכללה הימית של צבא ארה"ב, היה טייס קרב בווייטנאם. לאחר 57 טיסות קרביות, המטוס שלו הושמד על ידי טיל קרקע-אוויר. פלאם פלט את עצמו מהמטוס וצנח לשטח האויב. הוא נשבה ו"בילה" שש שנים ארוכות בכלא הקומוניסטי. פלאם שרד וכיום הוא מרצה על הלקחים שלמד מאותה התנסות קשה. יום אחד פלאם ואשתו ישבו במסעדה. ניגש אליו אדם ואמר לו "אתה פלאם! אתה הטסת מטוסי קרב בווייטנאם מנושאת המטוסים קיטי הוק והמטוס שלך הופל!" "איך ידעת?" שאל פלאם. "אני קיפלתי לך את המצנח" השיב האיש. פלאם היה המום. האיש אחז בידו ואמר "נראה שהמצנח נפתח". "ועוד איך!" אישר פלאם, "אם המצנח שלך לא היה נפתח לא הייתי כאן היום". אותו לילה לא הצליח פלאם לישון. הוא כל הזמן חשב על מקפל המצנחים וניסה לדמיין כיצד נראה אותו אדם במדי חיל הים שלו, על גבי נושאת המטוסים עליה שירתו שניהם. הוא תהה כמה פעמים חלף על פניו ואפילו לא שם לב אליו, או טרח לומר לו בוקר טוב. פלאם היה טייס קרב והאיש... מלח פשוט. פלאם חשב על השעות הרבות אותן בילה המלח בבטן האונייה, בודק מיתרים ומקפל בקפידה את בד המשי של המצנחים, מחזיק בשתי ידיו, כל פעם מחדש, את גורלו של אדם שלא הכיר. היום שואל פלאם את הקהל בהרצאותיו, מי מקפל לכם את המצנח? לכל אחד מאתנו יש מקפלי מצנחים, המלווים אותנו במשך היום, השבוע והשנה. תנו הוקרה לאלה שמקפלים עבורכם את המצנחים ועוזרים לכם להגיע לכל מקום אליו תלכו.

האב, הבן וים השיבולים

ביום אביב בהיר הזמין אב חוואי את בנו בן השש לטייל בשדה החיטה שבעמק. הולך האב בשדה, מתענג מהנוף, מגובה החיטה והשיבולים, שורק מנגינה עליזה ומברך את בורא עולם על מזלו כי שפר. מאחוריו נגרר ילד צעיר מתאמץ לא לפגר אחרי אביו, תוך שהוא מרחף, מקלל, מקטר ובוכה. פונה אליו אביו תמה על התנהגותו ושואל: "מה לך בני שתבכה ככה? ראה את הנוף הנהדר ואת השפע שירד עלינו". עונה לו בבכי בנו: "אתה גבוה, רואה את הנוף ומנווט את המסלול בעוד אני מנסה לעקוב אחרי רגליך בים השיבולים הרוקד לפניי". התכופף האב, הרימו אל חזהו וחייב את אותו, ניגב את דמעותיו והושיבו על כתפו וכך המשיכו בתוך שריקה בקנון את טיולם.

למעשה, ככל שנשתף את השותפים לנו בקביעת היעדים ודרך סביבתם ונספק להם מידע מקדים על תכניותינו כך הם יוכלו להיערך טוב יותר ולהשיג את היעדים ובמקביל גם ייהנו יותר בעבודתם.

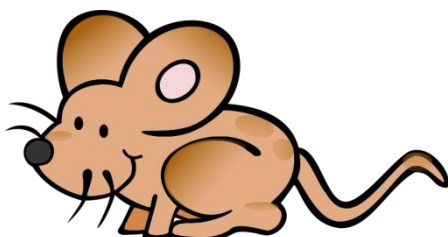
פאזל

בכל פאזל יש המון חלקים.
יש קטנים ויש גדולים, צהובים וכחולים.
אבל אם כל חלק יעמוד לו בצד
ולא יעזור בגלל שהוא מיוחד,
אז כמה שינסו לא יצליחו
את הפאזל לגמור
ותמיד יישאר באיזשהו מקום חור.
אך אם כל אחד ישלים את השני
ומה שלא תצליח אתה, אעשה אני
אז נקבל תמונה נפלאה
של המון אהבה ושיתוף פעולה.

העכבר- צרתו או צרתנו

עכבר הציץ דרך חריץ בקיר וראה את האיכר ואשתו פותחים חבילה. "מעניין איזה מזון יש בחבילה" חשב לעצמו, אך הזדעזע לראות את הזוג מוציא מלכודת עכברים מהקופסה. הוא יצא אל החצר וזעק אזהרה: "יש מלכודת עכברים בבית! יש מלכודת עכברים בבית!". התרנגולת קרקרה וקפה אליה את ראשה: "אדון עכבר, אני יודעת שזה אסון לגביך, אבל אין לכך שום משמעות בשבילי". העכבר פנה אל החזיר: "יש מלכודת עכברים בבית!". החזירי הפגין סימפטיה ואמר: "אני כל כך מצטער מר עכבר, אבל אין שום דבר שאני יכול לעשות חוץ מלהתפלל לשלומך" וחזר להתפלש בשלולית הבוץ. הכבר פנה אל הפרה וזו הגיבה בזלזול: "אפשר לחשוב- מלכודת עכברים, אני ממש בסכנה.. אה..". עצוב ומפוחד חזר העכבר אל הבית, להתמודד לבדו עם מלכודת העכברים. בלילה נשמע קול פצפוף, כזה שמשמיעה מלכודת עכברים שהופעלה. אשת האיכר קפצה ממיטתה לראות מה נתפס במלכודת. בחושך לא ראתה שהיה זה נחש ארסי שזנבו נתפס במכשיר. הנחש הכיש את האישה והיא הובהלה לבית החולים. היא טופלה וחזרה לביתה סובלת מחום גבוה. כולם יודעים שהטיפול הטוב ביותר לחום גבוה הוא מרק עוף טרי. האיכר לקח גרזן ושחט את התרנגולת כדי לבשל מרק. שכנים וידידים באו לבקר את החולה וישבו לצידה מסביב לשעון. כדי להאכיל אותם נאלץ האיכר לשחוט את החזיר. האישה גססה עד שלבסוף נפטרה. מכרים רבים באו להלוויה. כדי לסעוד אותם שחט האיכר את הפרה ורק העכבר נשאר לספר את הסיפור. בפעם הבאה שאתם שומעים שמישהו נתקל בבעיה וחושבים שהיא לא נוגעת לכם, זכרו שגם כאשר החלש ביותר מאוים, בעצם כולם נמצאים בסכנה.

כולם, מישהו, כל אחד ואף אחד

זהו סיפור על ארבעה אנשים שקראו להם: "כולם", "מישהו", "כל אחד" ו"אף אחד". פעם אחת היה תפקיד חשוב מאוד לעשות וביקשו **מכולם** לעשותו. **לכולם** היה ברור ש**מישהו** יעשה זאת, כי הרי **כל אחד** יכול היה לעשות זאת אבל **אף אחד** בסוף לא עשה את התפקיד. **מישהו** כעס על כך כי זה בעצם היה התפקיד של **כולם**. על **כולם** היה הרושם ש**כל אחד** מסוגל לעשות זאת. אבל **אף אחד** לא ידע שזה לא ייעשה על ידי **כולם**. בסופו של דבר **מישהו** הואשם על ידי **כולם** שאף **אחד** לא עשה מה ש**כל אחד** יכול היה לעשות...

מתוך: הילד הזה הוא אני/ יהודה אטלס

כשכולם סוחבים

ת'גזעים העבים

למדורת ל"ג בעומר

תמיד יש אחד

שרק עושה את עצמו שמרים

אבל באמת נותן לסחוב

לכל האחרים

המקלות

לאיכר אחד היו עשרה בנים: תמיד הם היו רבים זה עם זה. השתדל אביהם להשפיע עליהם שישנו את דרכם ויחיו בשלום ולא הצליח. יום אחד ביקש מבנו הבכור להביא לו חבילת מקלות. האב אסף אליו את בניו. תחילה נתן לכל אחד מהם את חבילת המקלות כאשר הם קשורים יחד. הוא אמר לכל אחד מהם לשבור את המקלות, אבל אף אחד מהם לא הצליח. לבסוף פתח את החבילה ונתן להם לשבור כל מקל לחוד. עתה הצליחו לשבור אותם. אמר להם האב: "כמו המקלות האלה כך גם אתם - אם תחיו בשלום ובאחוה אף אדם לא יוכל לפגוע בכם. אבל אם תתקוטטו זה עם זה, כל אחד יוכל לפגוע בכם".

משל האבנים הגדולות

היה היה מרצה זקן שמלמד את תלמידיו 'תכנון זמן יעיל'. במסגרת ההרצאה הוא עורך ניסוי לעיני אולם מלא סטודנטים כשהוא ממלא מיכל זכוכית באבנים גדולות. משלא יכלה להיכנס אבל גדולה יותר למיכל, פנה אל תלמידו ושאל:

האם המיכל מלא? "כל התלמידים השיבו, כן המיכל מלא".

המרצה מוכיח שהתשובה שגויה. כשהוא מכניס למיכל אבני חצץ הממלאות את הרווחים, אבני החצץ הסתננו בין האבנים הגדולות, עד שירדו לתחתית המיכל.

ואז שוב פנה המרצה לתלמידו ושאל: "האם המיכל מלא?!" לשאלה זו השיב אחד התלמידים, "כנראה שלא". "נכון". ענה המרצה הזקן.

כך חזר המרצה על פעולותיו והכניס חול ולאחר מכן מים כדי לחסום כל חלל ריק במיכל.

לשאלתו איזה אמת גדולה ניתן ללמוד מן הניסוי, אחד הסטודנטים עמד וענה: "אם למדים שכלל שהיומן שלנו נראה מלא וגדוש במתלות והתחייבויות, אם נתאמץ תמיד נמצא עוד".

"לא", ענה המרצה הזקן. "לא זה, האמת הגדולה שמוכיח לנו הניסוי היא

שאם לא מכניסים למיכל קודם כל את האבנים הגדולות לעולם לא נוכל

להכניס את כל האבנים אחר כך". הזקן התבונן בשומעיו ואמר: "מה הן

האבנים הגדולות בחייכם? בריאותיכם? המשפחה? החברים? מה שאתם

אוהבים לעשות? להילחם למען מטרה נעלה?

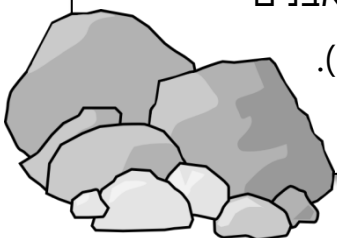
מה שחייבים לזכור הוא שקודם חשוב להכניס את האבנים הגדולות שאם לא

נעשה זאת נפספס את החיים, אם ניתן עדיפות עליונה לדברים האחרים

(חצץ וחול...) התמלאו החיים בדברים הקטנים ולא יישאר זמן לדברים

החשובים באמת. חשוב כך, אל תשכחו לשאול את עצמכם מה הן האבנים

הגדולות בחייכם, כשתמצאו אותן תכניסו אותן למיכל (החיים שלכם).

האיש מחנות העתיקות

הכרתי אותו בתור 'האיש מחנות העתיקות'. מעולם לא ידעתי את שמו ואיני חושב שמישהו אחר ידע. היה זה עניין אפוף סוד ומסתורין. היה זה באחד מימי הקיץ, כשנפתחה החנות, כוך קטן ואפלולי בפרברי העיר. שלט עץ שעליו חרוטות אותיות שחורות הודיע: "חנות עתיקות, קניה ומכירה החל משנת 1850", כך התוודעתי לחנות ובעצם אליו לראשונה. הייתי ילד קטן וסקרן והחנות נראתה לי כדבר המרתק ביותר בעולם. יכולתי לשהות שם שעות, להביט בכל החפצים המיוחדים ההם שדמו בעיני כאילו נלקחו מארמון מלוכה ביזנטי ולרקום סביבם עלילה דמיונית סוערת.

הוא היה דמות צבעונית למדי, זה היה ברור. יהודי מפוזר כזה עם משקפיים עגולים מהמאה הקודמת (שכנראה היו חלק מהאוסף ובעצם כל כולו היה נראה חלק מהאוסף). חיוך נצחי ומבט עצוב, היה לו הומור ציני עד כדי כאב, הומור שכילד הצחיק אותי.

לא זיהיתי את הכאב שבו, לא קלטתי את המבט העצוב. ראיתי רק את החיוך ושמחת החיים וההתייחסתי אליו כאל סבא טוב שמוכן לשבת שעות ולספר לי את סיפורו של כל פריט באוסף, מתייחס לשיגעונותיי בסלחנות אבהית, מתעניין בלימודי ובמצבי החברתי ונוטע בי חוכמת חיים. ההורים שלי משום מה, הסתייגו ממנו, הם לא הבינו מה יש לילד קטן לעשות בחברתו של אדם מבוגר כל כך. אני חושב שהם קצת ריחמו עליו. הוא היה אלמן מבוגר שכל ילדיו גרו רחוק ממנו במקומות שונים בעולם. אולי לכן הרשו לי בסופו של דבר לבקר מידי פעם בחנותו והתייחסו לחברות המזרה בינינו בסלחנות.

הם חשבו שאני עם פטפוטי ילדות משעשע אותן, אבל האמת הייתה היא שהוא היה זה ששיעשע אותי. אני זוכר אותו מתמקח עם כל מיני קונים שניסו למכור לו חפצים שונים. הוא היה סוחר ממולח מאוד, תמיד הצליח להשיג סחורה טובה במחיר מוזל. "אתה רואה את זה?" הצביע לעבר פטיפון עתיק בעל שפורפרת ענקית, "בכמה נראה לך שקניתי את זה?" שאל אותי פעם. זה היה כל כך יפה, ניסיתי לחשוב על הסכום הגבוה ביותר שהכרתי אז. "מיליון

שקל" אמרתי לבסוף. הוא חיך, "אתה באמת מאמין שאקנה משהו במיליון שקל? " תהה. "למה לא? אתה הרי בטח עשיר". במוחי הילדותי חשבתי שכל מי שיש לו חנות הוא בוודאי עשיר. הייתה זו הפעם הראשונה שהבחנתי במבטו העצוב. "הוא רצה עליו 500 אבל הורדתי אותו לחצי" הסביר לי, משל הייתי שותף. "ובכמה תמכור אותו?" שאלתי, "לא יודע" ענה ומבטו מרחף. נראה שכלל לא חשב על כך שיצטרך למכור אותו מתי שהוא. "מה עושים ם זה?" נזכרתי לשאול. "מה עושים עם טייפ?" ענה בשאלה. "שומע מחיקה" עניתי. "יופי, גם עם זה". "מה באמת?" התפלאתי. "בטח" ענה והניח בתוכו תקליטור שחור ענק, החדר התמלא בצלילים קסומים. "זה בטהובן" אמר לי, "שמעת עליו?" הנהנתי בראשי לשלילה. " הוא היה קומפוזיטור מוכשר למדי, בהחלט הכיר כמה תווים. היצירה נקראת "סונטת אור ירח, אחת היותר אהובות עליי". אחר כך גיליתי שהוא מחזיק בחנות ספרייה מכובדת של תקליטים שכללו בעיקר יצירות קלאסיות וקטעי חזנות. מדי פעם עשה לי איתם היכרות אישית כשאני משנן את השמות לעצמי. רציתי לזכור כל מה שהוא מלמד אותי. "פעם אנשים ידעו לעשות מוסיקה" אמר ובעיניו מבט של געגועים. "ירידת הדורות מסתבר, מתבטאת בהרבה תחומים, נראה לי שהיום אנשים מחליפים בטעות מוסיקה בתאונות רכבת". הוא נתן לי הצצה קלה אל מעבר למפתן הדלת. "מתחיל להחשיך ילד" אמר. זה היה האות המוסכם לכך שכבר מאוחר ומוטב שאלך אם אני מעוניין שהוריי ימשיכו להתיר לי ביקורים בחנות.

באחד הימים ששהיתי בחנות, נכנסו אליה שני גברתנים עם מבט קר, האיש מחנות העתיקות החל להחוויר. "ההוצאה לפועל..". הוא מלמל. הם הציגו לפניו צו רשמי ובשם החוק החלו לרוקן את החנות. "די תפסיקו" צרחתי עליהם, אבל הם אפילו לא הקשיבו לי. לא האמנתי עד אז שקיימים אנשים רעים בעולם. התחלתי להרביץ להם באגרופים קפוצים. אחד מהם אחז אותי והסיט אותי הצידה. באתי שוב להרביץ לו אבל האיש שלי סימן לי לחדול. "אני האשם" אמר בלחש. לא הבנתי למה התכוון. "אני אשם" אמר שנית.

רגע לפני שהסתלקו עם הציוד, הבחור שהסיט אותי הצידה ניסה לתפוס את מבטי אך סירבתי להביט בו. "ילד" קרא. לא ענית. הוא קרב אליי בצעדים מהוססים. "תבין, זו העבודה שלי" התנצל בשקט. "היית יכול לבחור בעבודה אחרת" ענית בקול קר" כשמבטי נעוץ ברצפת החנות המרוקנת. "החיים לא כאלו פשוטים... אולי כשתגדל תבין" חתם במשפט המבוגרים הנצחי והסתובב לכיוון הפתח. לקח לי זמן רב להבין למה הוא התכוון. חזרתי הביתה נסער, "רוקנו לו בסוף את החנות?" שאל אותי אחי הגדול. "איך אתה יודע?" הטחתי בו. "רואים על הפנים שלך" השיב. "איך אתה יודע שהיו צריכים לרוקן לו?" לא הרפיתי. "כולם ידעו, זה באמת לא היה סוד". "עובדה שהוא לא סיפר לי". "ברור שהוא לא סיפר לך, הוא לא האמין שהם יהיו מסוגלים לכך". "הוא אמר שהוא אשם..." אמרתי לפתע בשקט. "לא ידעת אה?" הבטתי בו במבט מבוהל. "לא ידעתי מה?" "שהוא פשט את הרגל משום שהוא מעולם לא מכר כלום". "לא נכון זה שקר!" מחיתי. "ראית שהוא מכר פעם משהו?" "לא אבל..". "אבל מה? הוא רק קנה כל הזמן". "אז למה הוא אשם?" צרחתי. "למה מאשימים אותו?" "כי מעולם לא רצה למכור" ענה לי בעדינות והמשיך. "הוא היה קשור לחפצים שלו יותר מדי, הוא לא היה מסוגל למכור אותם".

פתאום הבנתי, זכרתי את המבט המלטף, האוהב שבו הביט בכל פריט בחנות, את הסיפורים שסיפר על כל חפץ. הוא באמת לא היה מסוגל למכור אותם. לפתע זה היה ברור, כל כך ברור. עברו מאז שנים רבות שבהן לא ראיתי אותו כלל. לפעמים הייתי עובר ליד החנות הנעולה. שלט העץ עדיין היה שם באותיות דהויות, הודיע על מכירה שמעולם לא התקיימה וכשהייתי מתאמץ, לעיתים הייתי מצליח לשמוע מבפנים צלילים קסומים של מנגינות ירח נוגות וכואב.

